

MEGYEI KÖNYVTÁR
SZEKSZÁRD

DÁTUM

**SZABADELVÜ
POLITIKAI
NAPILAP**

I/115. »S MOST A DOLOGRA« 8,10 Ft

A Ruttner-jelenség

Készülő kézfogások

Dr. Ruttner György budapesti ügyvéd ez év elején még az MSZMP tagja volt. Tavasszal már a Szociáldemokrata Párt tagja, sőt, pillanatokon belül szóvivője. Aztán május elején látványosan leköszön erről a tisztségről. Ebben a lépésében alighanem az az ellenkezés is közrejátszik, amivel a párttagság egy része az ő és Bihari Mihály újszülött szocdem karrierjét fogadja. Bihari — akár Ruttner — az idős Révész András pártfogoltja a pártban, ahol — úgy látszik — nehezen tudnak gyökeret verni a demokrácia játékszabályai, és ahol (emiatt is) hosszú hónapokon át személyi és csoportküzdelmek dúlnak élénk nyilatkozat-háborúság közepette.

A szociáldemokrata csoportok összebékülése még csak reménybeli, de nem befejezett tény, amikor Ruttner dr., aki korábban hangosan búcsút mondott minden pártbéli szereplésének és visszavonult a magánéleibe, ismét felbukant mint a közélet szociáldemokrata szereplője. Közben patrónusa, Révész András, a veterán szociáldemokrata aggyastyán azokkal fogott össze, akik előbb ellene és vezetési stílusa ellen lázadtak, és szembefordult a Baranyai Tibor — Takács Imre vezetői kettőssel. Révésznek jó kapcsolata van Nyers Rezsével.

Szeptember elején Ruttner György az NSZK-ban jár és az ottani szociáldemokrata vezetőkkel tárgyal. Ehhez — mint mondja — Révészről van teljes körű megbízatása. Noha azt sem lehet tudni, hogyan áll a szociáldemokraták hazai mozgalmának egysége és mennyire szilárd az idős Révész helyzete a pártban, valamint az is homályos, kik állnak Ruttner küldetése mögött, tény, hogy a megnyerő fellépésű fiatal ügyvédet igen tekintélyes politikusok fogadják az NSZK-ban.

Ruttner az erről szóló hazai sajtójelentésekben és kommentárookban, hol mint szociáldemokrata személyiség, hol mint a magyarországi szociáldemokrácia utazó diplomatája szerepel. Rebesgetik, hogy útja sikerét és jó budapesti sajtóját nem annyira az MSZDP-nek, mint inkább talán Nyers Rezsőnek köszönheti.

Az MSZMP elnöke, aki a reformkörök szeptember eleji országos tanácskozása alkalmával egyértelműleg a pártbéli reformmozgalom egyik vezéralakjaként szólalt meg, egy esetleges pártszakadás után (ha a reformerők a pártkongresszuson kisebbségbe kerülnek) valószínűleg valamiféle szociáldemokrata jellegű új pártszerveződést támogatna. Ebben az esetben az eddig kommunista nevezet alatt működő reformkörök (vagy legalább egy részük) hihetőleg összefognának a szociáldemokratákkal.

Talán ez az oka annak is, hogy a szociáldemokrata vezetés kétértelmű magatartást tanúsít az ellenzéki összefogás kérdésében. Nyers és elvbarátait bizonyára feszélyezné, ha olyan szocdem párttal kellene a közeljövőben egyesülniök, amely mindenben együtt lép az Ellenzéki Kerekasztal többi pártjával és harsány ellenzékiességgel támadja azt a pártot, amelynek Nyers végtére is az elnöke. Jelentkezik pedig az említett kétértelműség abban, hogy szociáldemokrata jelöltek két választókerületben is megbontják az ellenzék egységét az időközi választásokon.

Zalában dr. Schein István jogász vállalt képviselőjelöltséget mind az MSZMP (egyébként reformkörü) emberével, mind a többi ellenzéki szervezet közös jelöltjével szemben. Budapesten a 14. választókerületben, ahol az ellenzék épp e napokban igyekszik kicsikarni, hogy tűzzék ki az időközi választásokat a Várkonyi Péter volt külügyminiszter országgyűlési helyére, Ruttner György az, aki hír szerint vetélytársként akar fellépni a helyi ellenzéki összefogás közös jelöltje, Tamás Gáspár Miklós ellen. Az utóbbi ügy érdekessége, hogy Ruttnerrel az V. kerületi szociáldemokraták megtagadták a közösséget, és nem hajlandók jelöltjüknek elismerni.

Csengey Dénes író, a Magyar Demokrata Fórum ismert publicistája, a Zala megyei szocdem-jelölt fellépését az MSZMP manőverének tudja be, amelynek az ellenzéki egység megbontása a célja. Bár kétségtelen, hogy dr. Schein jelöltsége megbontja az ellenzékét, de meglehet, hogy ez csak mellékes eredmény, a szocdem-vezetés Révész András-féle részének nem is ez a fő célja, hanem az, hogy posszibilis maradjon az összefogásra és szervezeti egyesülésre a mai MSZMP Nyers nevével jelezhető, szociáldemokrata hajlandóságú részével.

Gadó György

Honkóstoló: Szekszárd

(Sorozatunk a 8 — 9. oldalon)

Kerekasztal-kerekítés

(Interjúnk a 6 — 7. oldalon)

MOP, MOP hurrá!?

Az a kutya kis 101

Meglepő bejelentés hangzott el a Magyar Demokrata Fórum pécsi szervezetének legutóbbi sajtótájékoztatóján: a Munkásörtség Országos Parancsnokságának költségvetési üzeme 101 darab, egyenként egymillió forint értékű részvény vásárlására jelentette be igényét az Építőipari Innovációs Bank Rt., 1989. április 5-én, a Budapest Kongresszusi Központban megtartott évi rendes közgyűlésén. Ezzel a munkásörtség a bank egyik legjelentősebb részvényesévé vált.

Azon ma már nem lepődik meg senki, ha a CIA, az Amerikai Egyesült Államok központi hírszerző ügynöksége egy banánköztársaságban kereskedelmi vállalatnak álcázva tevékenykedik. Az azonban, hogy a jelen politikai viszonyok közepette egy párhadsereg ilyen kimódolt eszközzel próbálja átmenteni politikai hatalmát a demokratizálódás „zúrzavarán”, a jobb érzésű emberekben meglehetősen ellenérzéseket kelthet.

Az MDF helyi vezetői egyébként bejelentésüket az ominózus közgyűlésen készült jegyzőkönyv másolatával illusztrálták. Ugyanakkor kifejtették azt a véleményüket, hogy ez a lépés merőben ellentétes a készülő egyesületi törvény szellemével. Annak egyik

alaptézise ugyanis a politikai szervek gazdálkodásának krisztálytisztá átvilágíthatósága.

Az egyelőre nem világos, hogy honnan volt a MOP költségvetési tüzemének 101 millió forintnyi befektethető pénze, s az sem tudható, mi lesz ezzel az összeggel, ha — esetleg — jogutód nélkül megszűnne a munkásörtség? Vagy ettől a legkevésbé sem kell tartanunk? Mindenesetre a gigantikus részvénytényesség vásárlásának pusztá ténye a MOP és a mögötte álló politikai vezetés optimista jövőszemléletét tükrözi.

Lapunkban természetesen helyt adunk az itt felvetett kérdések megválaszolására. Ha szabad tippelnünk, erre az egyik legilletékesebb személy, Bartha Gyula vezérőrnagy, a Munkásörtség Országos Parancsnokságának parancsnokhelyettese, az Építőipari Innovációs Bank Részvénytársaság felügyelőbizottságának tagja, vagy Varga Tamás, az ÉIB Rt. vezérigazgatója lenne, aki a hírek szerint maga is nem egyszer magára öltötte már az acélszürke egyenruhát.

Lékö Sándor

(A munkásörtség badacsonytomaji sajtótájékoztatójáról szóló tudástárs az 5. oldalon)

Nemcsak szemmel vertek...

Barbár román tusa

Román határőrök súlyosan bántalmaztak kedden este mintegy 30 turistát a biharkeresztesi magyar—román határátkelőhelyen.

Az esetet román részről még nem erősítették meg. Erről a lengyelek Budapesten számoltak be szerdán. Elmondták: a román határőrök leszállították őket a Bukarestbe tartó vonatról, elszedték útlevelüket, majd — miután tiltakoztak — puskatussal megverték, könnygázzal támadták, a román határállomás várótermébe kényszerítették őket, ahol megint könnygázzal engedték rájuk. Végül szer-

dán reggel kitoloncolták őket Romániából, de előtte „váltságdíjat” szedtek be.

A Reuter brit hírügynökség megjegyzi: Román részről többször szóvá tették, hogy Lengyelország új, Szolidaritás-párti miniszterelnöke szocializmus-ellenes álláspontot képvisel és veszélyezteti a kelet-európai országok egységét. Az eset — a Reuter szerint — vélhetően tovább rontja Lengyelország és Románia máris feszült kapcsolatát.

(Részletes jelentés a lap 2. oldalán)

Biztató visszhang az USA-ból

Kényes helyzetben — emberséggel

Az amerikai kormány igen gyorsan meg fogja adni Magyarországnak a tartós kereskedelmi kedvezményeket, miután a budapesti parlament elfogadta a törvényt a szabad kivándorlásról — mondotta az MTI tudósítójának a Fehér Ház helyettes szóvivője.

Roman Popadiuk szerdán kijelentette: a kormány nem ért egyet az amerikai képviselőház minapi döntésével, amellyel most is csak 3 évre adta meg Magyarországnak az úgynevezett legnagyobb kereskedelmi kedvezményt. Bush elnök szerint arra van szükség, hogy a magyar parlament — amint már Budapest jelezte — törvényben rendezze a szabad kivándorlást.

A szóvivő megerősítette, hogy Magyarország — amint Bush elnök Budapesten kilátásba helyezte — számíthat az úgynevezett általános vámkedvezményekre (ez alacsonyabb vámokat jelent bizonyos áruajtakra), valamint arra, hogy kiterjesztik Magyarországra az OPIC, a külföldi amerikai magánberuházásokat ösztönző és szavatoló kormányhivatal tevékenységét.

Amint egyébként a tájékoztatásból kitűnt: a Bush elnök által nyáron Lengyelországban és Magyarországon bejelentett, összesen 119 millió dolláros

támogatást 3 év alatt folyósítják, az októberrel kezdődő pénzügyi évben az összegnek csak negyedét vagy harmadát. Magyarországnak 1990—1992 között összesen 25 millió dollár jut a magánberuházások támogatására.

Arra a kérdésre, hogy miként látja Washington a magyar kormány döntését az NDK-menekültek ügyében, a szóvivő hangoztatta: „A magyarok nagyszerűen segítenek ezeknek az embereknek. A fejleményeket melegen üdvözljük és sürgetjük az összes kelet-európai országot: teljesítsék ugyancsak az emberi jogokra, a mozgásszabadságra vonatkozó helsinki ajánlásokat”.

Marlin Fitzwater, Bush elnök sajtótitkára szerdai sajtóértekezletén hasonlóképpen méltatta a magyar kormány magatartását, hangoztatva: Washington támogatja a magyar lépéseket, egyúttal tudatában van a helyzet kényes voltának és nem kíván olyat tenni, ami e helyzetet élezne vagy a belügyekbe való beavatkozást jelentene. A nap folyamán a külügyminisztériumi szóvivő is kapott a magyarországi helyzettel kapcsolatos kérdéseket. Margaret Tutwiler pozitív hangnemben méltatta a fejleményeket.

Jelcin csíny-jel

Borisz Jelcin kizártnak tartja egy államcsíny lehetőségét a Szovjetunióban, de szerinte a jelenlegi szovjet vezetés túlságosan lassan halad a meghirdetett reformok útján. Philadelphiai előadásában kifejezte reményét, hogy hazájában lépéseket tesznek a Washingtonhoz fűződő gazdasági kapcsolatok erősítéséért. Különösen fontosnak nevezte, hogy új törvények születessenek a Szovjetunióban a föld- és

vagyonbirtoklásról, mert ez ösztönözheti a külföldieket a szovjetunióbeli beruházásokra. Az NDK menekültekről született magyar döntésről hangoztatta: az embereknek meg kell adni a jogot, hogy elhagyhassák országukat, s bármely más helyre költözzenek. A szovjet képviselő kijelentette: semmiféle büntetéstől nem tart amiatt, hogy útján őszintén bírálta az országában zajló fejleményeket.

A kisebbség hangja

Az ausztriai magyarokról tanácskoznak

Ötmilliónyi azon magyaroknak a száma, akik határainkon kívül, kisebbségi népként élnek. Sokak közülük a beolvadási program szenvedői, mások büszkén vállalhatják, vallhatják magyarságukat, szélesítve, színesítve lakóhelyük, országuk népeinek összességét.

Az ausztriai magyaroknak nem kell a hivatalos államgépzetrel, az uralkodó kormánnyal megküzdeniük, hogy szavukat hallathassák, hogy önmagukról, helyzetükről tanácskozhassanak, hírt adjanak a világnak. Ezt bizonyítja az a tanácskozás is, amit szeptember 15—16-án rendeznek meg Alsó- illetve Felsőőrön (Ober- ill. Unerwart) az osztrák tudományügyi minisztérium támogatásával: Kisebbségek jogai és lehetőségei — különös tekintettel az Örvidék mag. arságára címmel.

A felsőőri kontaktcentrumban Pozsgay Imre államminiszter, és Christa Kramer Burgenland kulturális tanácsosa nyitja meg péntek délután a tanácskozást, valamint Kulcsár Tibor grafikus-festőművész Örvidéki képek című akvarellkiállítását.

Három előadást hallgathatnak meg az érdeklődők péntek délután. Erhard Busek, osztrák tudományügyi miniszter Ausztria kisebbségi politikája, Glatz Ferenc magyar művelődési miniszter Magyarország és kisebbségei című

előadását, valamint Deitmar Larcher klagenfurti egyetemi tanár vitaindítóját Ausztria egyes kisebbségeinek — cseh, horvátok, magyarok, szlovének — eredményeiről és problémáiról. A nap programját este kulturális műsor, irodalmi és zenei est zárja, ahol többek között Balla Károly ungvári író olvas fel műveiből, és a göntérházi Varga József citeraművész is fellép.

A tanácskozás második napján, szombaton több előadás és kerekasztal-beszélgetés szerepel a programban. László István megyéspüspök Burgenland magyar katolikusairól, Gustav Reingrabner szuperintendens pedig a magyar evangélikusokról beszél. Vallásos élet — kisebbségi lét címmel Gyenge Imre felsőőri református lelkész, Schrottner Gottfried szigeti evangélikus lelkész, és Galambos Ferenc Iréneusz alsőőri plébános vezet kerekasztal-beszélgetést. Előadás hangzik el a burgenlandi magyar iskolaügyről is.

Délután összesen hat előadást hallgathatnak az érdeklődők. Az előadók között lesz Andrásfalvy Bertalan pécsi egyetemi docens, Balla Károly író és Székely András Bertalan, a Magyar Minisztertanács Nemzetiségi Titkársága képviselőjében. A felsőőri református olvasókör százéves jubileumának ünnepségét szombaton este rendezik meg.

Nemcsak szemmel vertek

Barbár román tusa

Budapesten kórházi kezelésben kellett részesíteni néhány lengyel turistát, miután a román határőrök a magyar-román határon súlyosan bántalmazták, majd Magyarországra visszatoloncolták őket.

A lengyel turisták mintegy 30 fős csoportja szerdán jelentette az ügyet Lengyelország budapesti nagykövetségének konzulátusán. Elmondásuk szerint szeptember 12-ről 13-ra virradó éjszaka a román határőrök valamennyiüket leszállították a Budapest-Bukarest nemzetközi gyorsvonatról, minden indoklás nélkül elvették útleveleiket, és hagyták, hogy a vonat nélkülük menjen tovább. A legnicei Bogdan Zapart, a lengyel turisták egyike a budapesti lengyel nagykövetség konzulátusán elmondta, hogy amikor útlevelét visszakérni igyekezett, a román határőrök rátámadtak, a határőrség szolgálati helyiségébe vitték és brutálisan megverték. Ugyanígy jártak segítségére siető társai is. Zapartot ezt követően székhez bilincseltek és több órától megverték. Egy másik lengyel turista, Emilia Kwieniewska,

arról beszélt a konzulátuson, hogy a román határőrség hivatalos helyiségében a váróterem fala tele volt lengyel feliratokkal: „Itt verik az embereket”, „Kiraboltak”, „Megerőszkoltak”. Másnap reggel, mesélik a lengyel turisták, a román határőrök kétezer lej lefizetése ellenében — amiről semmilyen igazolást, számlát nem adtak — elengedték őket, felülhettek a Bukarest—Budapest vonatra. A PAP jelentését a csütörtöki lapok kommentár nélkül közlik és nem tájékoztatnak arról sem, hogy milyen hivatalos lépésekre készült a lengyel fél az ügy kapcsán. Korábban hasonló esetekben (Jugoszlávia és NDK viszonylatban) a lengyel külügyminisztérium gyorsan és határozottan reagált, a külügyminisztériumba kérték az érintett országok nagykövetségei konzulátusainak vezetőit, sőt, a nagykövetet is. A lengyel parlament egyébként nemrégén erősítette meg: a lengyel konzulátusok változatlanul érzékenyen fognak reagálni a lengyel turistákat érő diszkrimináció vagy jogsértés esetében.

Mi az: Kicsi, büdös és ddr?

Isten nem Verbottal

Nagy munka vár a nyugatnémet autójavítókra, a környezetvédőket meg alighanem a guta fogja ütögetni, amint antik keletnémet Trabantok és Wartburgok árasztják el az országot.

A keletnémet menekültek egész konvojokra való környezetszennyező muzeális darabokkal pöfögnek végig az NSZK-n. De minthogy ezek a kocsik a kommunizmusból menekülőket hozzák a BMW-k és Mercedesek országába, a nyugatnémet autókлубok és biztosítási szervezetek azonnal ugrottak, hogy minél simább utat biztosítsanak nekik.

Alig lépte át az osztrák—nyugatnémet határt az első NDK-beli konvoj, máris kivonultak a rendkívüli szervizkocsik az első NDK-s autókhoz, amelyek néhány kilométerrel a határtól romlottak el. A legfőbb nyugatnémet autókлуб, az ADAC már hajnali háromkor felállította posztját a határon, hogy a jövőbenieknek térképeket adjanak, meg egy listát arról, hogy hol találhatnak új hazájukban alkatrészt a Trabantjukhoz meg a Wartburgjukhoz. A nyugatnémet baleset- és gépkocsibiztosító társaságok szövetsége egy meg nem határozott átmeneti időszakra ingyen biztosítja az NDK-ból jövőket. Megszervezik a Trabantokhoz és Wartburgokhoz szükséges benzinkeverék árusítását is.

Problémát jelenthetnek a nagyon szigorú nyugatnémet környezetvédelmi előírások. A kétütemű motorokat normális körülmények között már nem is engedélyezik. A műszaki ellenőrzést végző szervezetek arra is fel vannak készítve lelkiileg, hogy az NDK-beli alkatrészhány miatt a menekülő autókban sok a bütykölés. Nyilván alig akadna olyan, amelyik átmenne a nyugatnémet műszaki vizsgán. De a helyi kormányok adhatnak különleges tüzomben tartási engedélyt a tulajdonosoknak. Hogy az ilyen engedélyek mennyi időre szólhatnak? A műszaki ellenőrző szervezetek szóvivője úgy gondolja: „amíg szét nem esnek a kocsik”.

— George Bush elnök a jövő héten Washingtonban várhatóan találkozni fog Edurad Sevardnadzéval, mielőtt a szovjet külügyminiszter tárgyal James Bakerrel. Jelezték azt is, hogy a két külügyminiszter döntő jelentőségű megállapodást jelent be a vegyifegyverek ügyében.

Emberibb, nemzeti szabadságot!

A Demokratikus Magyarországért Mozgalom

alapító nyilatkozatának tervezete

lommal tapasztaljuk, hogy a különféle hatalmi harcok és alkudozások során a részérdek mind gyakrabban kerülnek a társadalom, a nemzet érdekei fölé; a részgazságok túltengése néha már szinte lehetetlenné teszi a teljesebb igazságok érlelődését.

Márpedig a meg nem gondolt tettek és gondolatok zűrzavarában nemcsak a nemzeti egység reménye sikkadhat el — végképp eltékozolhatjuk a vér nélküli megújulás esélyét is. A Demokratikus Magyarországért Mozgalom célja, hogy szervezett társadalmi-politikai erőként, felelős és hiteles honfitársaink összefogásával, az alkotó képességek, a szellemi és erkölcsi készségek mozgósításával segítse a diktatórikus hatalmi rendszer békés fölszámolását, elhárítsa a gazdasági összeomlás, a politikai káosz és az erkölcsi ellehetetlenülés veszélyét, és munkálkodjon a szabad, független és

demokratikus Magyarország mielőbbi megteremtése érdekében.

Céljainkból eredően maradéktalanul tiszteletben kívánjuk tartani az alapvető emberi jogokat, mindennek előtérbe helyezve és a szabadsághoz való jogot. Védelméni és éltetni akarjuk az egyetemes emberi értékeket, köztük az önrendelkező társadalom működéséhez elengedhetetlenül szükséges politikai kultúra értékeit.

Elhatározzuk magunkat az emberek, a társadalmi osztályok, a népek és nemzetek közötti alávetettség és fölérendeltség minden lehetséges formájától, elvetjük a diktatórikus hatalmi berendezkedések valamennyi változatát.

Népünk és országunk tragikus történelmének és válságos helyzetének ismeretében is valljuk, hogy közös akarattal, türelmes és tudatos cselekvéssel, minden ember életének és méltóságának tiszteletben tartásával ha-

zánkban is megteremthető egy életképes, az eddigieknél emberibb, szabadságos és igazságosabb társadalom.

A Demokratikus Magyarországért Mozgalom bizalommal fordul az ország népéhez. Nem akar kirekeszteni soraiból egyetlen jószándékú és becsületes állampolgárt sem. Úgy véljük, minden embertársunk elemi joga, hogy szabadon dönhessen a népi, a nemzeti, a haladó polgári és munkásmozgalmak értékeihez való kötődésről, és szabadon dönhessen arról is, hogy személyes gondolkodásában és tetteiben milyen egyetemes emberi értékekhez kíván igazodni.

A Demokratikus Magyarországért Mozgalom csatlakozásra szólítja valamennyi tisztességes honfitársunkat, korra, nemre, foglalkozásra, nemzeti és nemzetiségi hovatartozásra, felekezeti és szervezeti kötődésre, pártállásra való tekintet nélkül — mindenkinek, aki nyilatkozatunk tartalmával és szellemével egyetért, aki hazánk sorsáért és jövőjéért felelősséget érez.

Budapest, 1989. szeptember

Előkészítő Bizottság

Zalaegerszeg

Egy magyarhoni választási nagygyűlés

A szombati választás előtti utolsó nagy rendezvényét tartotta meg a hét elején az ellenzéki választási koalíció Zalaegerszegen. A Dísz téren 2—3 ezer választópolgár gyűlt össze, hogy a szónokokat meghallgassa. A rendezvény — az ellenzék anyagi lehetőségeinek megfelelően — puritán volt, dísztribün helyett csak egy IFA teherautó szolgált emelvényül. Csurka István nem tudott eljönni, így az MDF-et Roszik Gábor és Csengey Dénes képviselte. Az SZDSZ képviselői — Rajk László és Magyar Bálint — szintén távolmaradtak, róluk a rendezőknek nem volt információja. A koalíció harmadik tagja, a FIDESZ két szónokot is felvonultatott, Németh Zsoltot és Orbán Vikort.

Elsőnek dr. Marx Gyula ellenzéki képviselőjelölt lépett a mikrofonhoz, aki a jelölőgyűlések eredménye alapján 46,63 százalékkal győztesen került fel a választócédulákra. Beszéde első részében az MSZMP erőszakos választási taktikájáról szólt: „Bizonyára emlékeznek, hogy a Zalai Hírlapban megjelent egy közös nyilatkozat, mely a választási küzdelemben a jelöltek esélyegyenlőségét ígérte. Ebben nyilvánítottuk azt a szándékunkat, hogy tartózkodunk a személyeskedő támadásoktól. Ezután láthatták, hallhatták, milyen igaztalan vádakkal, becsározó megjegyzésekkel kísérelték meg mindhárom alkalommal, hogy zavarba hozzanak, illetve az ellenzéki választási koalíció jelöltjében — bennem — megrendítsék a választók bizalmát. Azóta a választópolgárok százaival találkoztam, és örömmel állapítottam meg, hogy ez a taktika az ellenkező hatást váltotta ki.” Ezután szólt a zalai szociáldemokraták furcsa

MSZMP-kapcsolatáról: „— Velünk együtt alakították meg az ellenzéki kerestartalt. Rögtön ki is jelentették, hogy a pótválasztáson kísérletképpen önálló jelöltet indítanak. Mi ezt elfogadtuk, sőt természetesnek tartottuk. A színházban tartott első jelölőgyűlésen kiviláglott, hogy a jelenlévőknek körülbelül egyötöde támogatja jelöltjüket, ami egyben azt is jelentette, hogy falun — ahol a szociáldemokrata pártnak semmilyen múltja sincs — ennél csak kevesebb támogatásra számíthatnak. Andrásidán a jelenlévő MSZMP-tagok hat fő kivételével a szociáldemokrata jelöltre is szavaztak, azzal a nyilvánvaló szándékkal, hogy az ellenzéket az MSZMP-jelölttel — Gyórfy Istvánnal — szemben megosszák. Erre most már bizonyos igazgalmal és várakozással mentünk el Pókaszeptekre, ahol a szociáldemokraták igazi politikai bombát robbanthattak volna, ha kijelentik, hogy ők valódi ellenzéki pártnak tartják magukat, és nem kérik az MSZMP és a vele szövetséges szervezetek támogatásából. Ezzel szemben továbbra is eljárt szavazták az MSZMP-től nekik szánt szerepet.” Elmondta, hogy hiába játszik minden párt reformerszerepet, az állampolgárok rájöttek ennek hazug voltára. Látják, hogy az első igazi reformerek az ellenzéki választási koalíció pártjainak vezetőiből kerültek ki. Beszédét így folytatta: „— Első számú történelmi győzelmünk, hogy mi hitelesen állunk itt az Önök színe előtt, és hitelesen hirdetjük a változások szükségességét, mert az eddig megvalósult szocializmus mindenütt a világon válságba került, kifulladt, csődöt mondott.” Szólt a társadalmat átjáró félelemről, cáfolta, hogy az ellenzék gyűlöletet szít, anarchiát akar. Végül kije-

lentette, hogy megválasztása esetén pártállástól függetlenül képviselni kíván minden igaz és jó ügyet.

Dr. Marx Gyula után Németh Zsolt a FIDESZ képviselője következett. Mint mondta, kicsit kívülről kívánja értékelni az ország helyzetét. Szerinte nálunk forradalmi helyzet van, és ezt a nép vívta ki, nem föntől kapta ajándékba. Ha emelt fővel, büszkén végigvisszük ezt a harcot, akkor 4—5 hónap múlva talán meglátjuk az eredményét is. Beszélt a forradalmi helyzet három komponenséről: az MSZMP-ről, az ellenzékéről és a végzetéről —, mely alatt az itt állomásozó „oroszokat” és a munkásorséget értette. Úgy vélte, az eddigi MSZMP-nek meg kell szűnnie. „Úgy is lehetne ezt mondani, hogy bele kell döngölni őket az agyagba a választásokon.”

Roszik Gábor képviselő — dr. Marx Gyulához hasonlóan — életképtelennek ítélte a szocialista rendszert, mely lehetetlenné teszi az emberek normális életét. Beszélt a szülőföldjüket elhagyó erdélyi magyarokról, románokról, bolgárokról, mint mondta Magyarország már túllépett ezen a helyzeten, de még itt is el kell takarítani egy diktatúra maradványait. Erre jó esélyt lát, mert a nép a szabadság és demokrácia után érez vágyat.

A FIDESZ nevében szólt Orbán Viktor is, aki a múlt héten lemaradt egy egerszegi fórumról, mert ismeretlen tettesek egy távirattal félreinformálták. Németh Zsolthoz hasonlóan ő is a „kommunisták menesztését” tartotta fő feladatnak, mert az országot csődbe juttatták, és azt negyven éven keresztül a szovjet érdekek alá rendelték. Szerinte Kecskemét és Szeged be-

bizonyította, hogy milyen erős a népakarat, és milyen gyenge a pártállam. Zalaegerszegen is ezt kell megmutatni, azzal, hogy az ellenzéki koalíció jelöltjére adja a voksát mindenki.

A gyűlés zárószónoka, Csengey Dénes bemutatott egy példányt abból a levélből, melyet az MSZMP jelöltje — Gyórfy István — küldött közköltsegen minden választójának. Nem talált ebben semmi furcsát, hisz negyven éven keresztül is a nép megkérdése nélkül költötték el az ország pénzét. Beszélt az ellenzék furcsa helyzetéről, amikor egyszerre kell gyűjtő és megnyugtató szavakat mondani. Kijelentette, hogy az ellenzék nem kíván vért, nem akar bélistáznai, nem az ellenfél torkát keresi, hanem saját boldogulását. Ugyanakkor nem félnék a fegyverrel fenyegetődőktől sem. Végül kérte a jelenlévőket, hogy szavazatukkal támogassák Marx Gyulát.

A szombati egerszegi szavazással befejeződik az utolsó főpróba az országos választások előtt, hisz a hírek szerint már több pótválasztást nem akarnak kiírni. Ismét egy választókerületben eldőlt, mit értekelnek jobban az állampolgárok — a megjelenést, a programot vagy a pártállást. Persze decemberig — vagy márciusig — még sok minden változhat, de a szombati választás tartalmaz majd figyelmeztető jeleket mindenki számára. A reformot hirdető MSZMP-tagoknak — ha sikert aratnak — szakítani kellene végre a múlttal és a múlt még működő erőivel, alakjaival. Az ellenzéknek pedig szorítóba kellene küldeni a nagy egyéniségeit. Valószínűleg szoros küzdelemre számíthatunk, de legkésőbb a második forduló az ellenzék győzelmét hozza.

Pedagógus (éh) béremelés — kételyekkel

Glatz Ferenc rövid kultuszminiszteri pályafutásának első átütő sikerét a Fasori Gimnáziumban tartott tanévnyitón érte el, amikor az első hallásra számottevő arányú pedagógus béremelést jelentett be.

A miniszter bejelentését követő rövid eufória azonban rövidesen kétkedésbe csapott át. Az ok, hogy a kormányok eddigi ígéreteinek csak töredékét teljesítették. A politikusok egyébként sem tartották szükségesnek, hogy ígéretekkel halmozzák el az „improdutív” munkát végző „nemzet napszámait”, akikről valahogy úgy gondolták: a tőlük elvárható szocialista öntudattal alacsony bérek, egyre romló társadalmi megbecsülés és munkafeltételek mellett is zokszó nélkül végzik munkájukat. A pedagógus élet- és munkakörülmények javítására tett szerezni intézkedések is fennakadtak a bürokrácia útvesztőin, illetve az állami és pártapparátusok csökkentették felére-negyedére az eredeti összegeket. Így a béremelések legfeljebb az infláció töredékének kivédésére lehettek alkalmasak. Az elvakult értelmiség-ellenesség legkiszolgáltatottabb áldozata a pedagógusréteg volt, de velük együtt a hatalom az egész magyar oktatásügyet is a szakadékba taszította.

Jogos tehát a bizalmatlanság mindenfajta béremelés bejelentését követően. Valahogy ezt erősíti Stark Antal államtitkárnak a Magyar Hírlap számára adott nyilatkozata is, amely a gyakorlati végrehajtást ecseteli. Vagyis, áprilisban volt már egy 3%-os, csak a pedagógusokat érintő béremelés a túlóradíjak rendezésére (egyébként szegyenletesen alacsony 20–40 Ft-os „óradíjakat” emeltek duplájára). Szeptember 1-i hatállyal hajtának végre 16%-os béremelést, s ahogy Stark mondta: „a következő három év alatt a bérkövető automatizmusokon kívül 60–70%-os béremelést érünk el...” Nem nehéz kiszámítani, hogy évi 17–20%-os, tervezett inflációs ráta esetén (a valóságban ez 4–5%-kal is ennél magasabb lehet), a bérnövekedés 0–19%-os lehet évente. Akkor még nem is vettük figyelembe a szabaddarab közszükségleti cikkek (pl.: sertéshús), valamint egyéb termékek árának be nem jelentett, alattomos, egyre gyakoribbá váló növekedését, a növekvő adókulcsok hatásait.

Erős a bizonytalanság a béremelés végrehajtásában is: a kormány a következő 1990-es évre elfogadta ugyan az eldöntést, a további két évre vonatkozó tennivalókkal kapcsolatban végül is nem foglalt állást, csak tudomásul vette, hogy „végre kell hajtani a béremelést”, és az Országos Érdekegyeztető Tanácsra bízta a program további sorsának megvitatását.

Ugyancsak bizonytalan az oktatásügy egyes szintjein sorra kerülő béremelés mértéke is: elvileg a jövő évre ígért 30%-os emelés többféleképpen húzható szét. „Ha minden pedagógus és az összes iskolai dolgozó kap az óvodától a felsőoktatásig, akkor az

egyformán 10%-ot jelent az idei év végéig szinthez képest...”

Íme az értelmezés, a csűrös-csavarrás újabb nagy attrakciója, így lesz az elméleti 30%-os béremelésből 10%-os. A béremelések az áremeléseket „természetesen” sok hónapos késéssel követik, az emelések százalékos arányai ugyancsak maguktól értetődően az évi legalacsonyabb (január 1-i) és nem a mindenkori bérből számolandók... Persze még semmi sem biztos, mert az egyes ágazati szakszervezetek „tárgyalnak” még az elosztásról, várhatóan az „erősebb kutya” elvének eddigi gyakorlata alapján

Stark szerint a béremeléssel a pedagógusok „elmaradása tovább nem nő”, s megindulhat a „felzárkóztatás”. A szóhasználat ismerős, a gazdaságban ezt „stabilizációnak” és „kibontakozás”-nak nevezték a politikusok...

Tudjuk, mi (nem) lett belőle!

Vuics Tibor

Agrárrolló vagy Damoklész-kard?

A KSH szerint tavaly tovább romlott a mezőgazdasági és az élelmiszeripari üzemek pénzügyi helyzete. A gazdaságok 1989 elején 21 milliárd forintot meghaladó fedezetlen tartozást cipeltek; az üzemek tartozásainak mindössze 78 százalékát tudták volna kiegyenlíteni saját pénzükből és követeléseikből. Az átlagosnál is rosszabb az állami gazdaságok helyzete, mert adósságaiknak mintegy 40 százalékára nem volt fedezet, ennek az üzemi körnek alig egyharmada tudta az év elején tartozásait maradéktalanul kifizetni. A termelősövetkezetek felének nagyobb a tartozása, mint a követelése.

Miért alakult így az üzemek pénzügyi helyzete? Tavalyi eredményük az előzetes számításoknak megfelelt, de ez is 14 százalékkal kevesebb volt, mint az előző évben, de jövedelmüket rontotta az agrárrolló nyílása: az ipari eredetű anyagok, termékek, szolgálta-

tások ára ugyanis nagyobb mértékben nőtt. Ehhez járult, hogy a bankköltségek 3,8 milliárd forinttal növekedtek egy év alatt, a bérek bruttósítása pedig 4,5 milliárd forint többletet jelentett.

Csökkenett az élelmiszerfeldolgozó vállalatok eredménye is, a 13 milliárd forintos nyereség mindössze 80 százaléka az egy évvel korábbinak. Feltűnően romlott az eredmény a tartósítóiiparban, a tejiparban, a hús- és a baromfiiparban, ezek az ágazatok az előző évinél 33–44 százalékkal kevesebb eredményt realizáltak. Tény, hogy az ebből fizetendő elvonások, illetve a kapott támogatások egyenlege tavaly valamelyest javult, ám az eredménynek így is csak 45 százaléka maradt náluk.

Az élelmiszeripari vállalatok fizetőképessége általában rosszabb, mint a mezőgazdasági üzemeké, az év elején a fennálló tartozásaiknak 60 százalékához volt meg a fedezet.

Még egyszer a falusi turizmusról

Még egyszer, hiszen a nyárnak, ha nem is az elején, de úgy a „dandárjában”, amikor a nyaralás és nyaraltatás mikéntjében még sok a kérdőjel és az ismeretlen, július 20-án a Dátum már értekezett egyszer a kérdéssről. Így szoktuk. Egyszer előtte, egyszer utána érdemes mérlegelni a nyaralást. Most meg már itt van augusztus vége, a nyarat tulajdonképpen lassan leíró évadvég. Alighanem a nyár végén is újra a sikertelenséget, az egy helyben toporgást regisztrálhatjuk a falusi turizmusról, másik — és talán jobb nevén a falusi, családi vendégfogadásról. Ha e témakör kapcsán meg akarjuk érteni a sikertelenséget, a típródás valódi okait, és nem csupán olyan fecsegés lehetőségét látjuk benne, amely nagyszerű keretet ad nyafogási-, zúgolódási-, jajveszkelési kedvünk korlátlan kiélésének, akkor fel kell tennünk a fiaskó háttere után kutakodás néhány kérdését. Meg kell kérdeznünk, hogy a falusi családi vendéglátáshoz léteznek-e mindenekelőtt falusi családok? Sőt, azt is meg kell kérdeznünk, hogy léteznek falusi családok? Léteznek-e mindenekelőtt falvak, vagy csak olyan, a várostól, nagyvárostól távol, egyszínű nagyüzemi, latifundiumi földtáblák által elválasztott, távoli települések léteznek már, amelyek messzeeső külvárosai és peremvárosai, alvóvárosai és munkaidő utáni robot-kertvárosai a metropoliszoknak, afféle isten háta mögötti majdnem gyarmatai? Elképzelhető-e kellemes vikendezés holt fáradt, ingázó, harmadműszakos „külvárosokban”? Ha történetesen egy — egyetlen — falusi vendégfogadásra valóban a maga belvilágában már újra alkalmas család hívogatja a vendégeket, olyan család, amely élete külső jegyei tekintetében — gazdálkodásában, életformájában — már hasonlít a parasztcsalád szerveződéséhez, csak s kultúra nemzedékről-nemzedékre szálló és mára elvesztett melegét, zsongását nem érzik benne, az alkalmas-e arra a „szolgáltatásra”, úgy, ahogy az a falusi vendég-

fogadásban Nyugat-Európa szerte megjelenik, és amely ezt ott olyan népszerűvé teszi? S, ha ez mégis, és csupán az egész szomszédság, az egész község lenne ingázója a falusi vendégfogadásnak, a falusi vendégfogadás és hivatalnok-társadalom szervezeten egymásra torlódottságának, az nem zavarná-e a falusi családi vendégfogadást, nem dűlné-e szét meghittsége? Alighanem szétdőlné. A vendégeskedés eme, másutt népszerű és virágzó formája nem csapható be a turizmus külsődleges, kommercializálható csillámpalával. Valószínűleg előbb kell helyre állítani a falusi család önmaga számára örömtől adó teljes életét. A vendég és az „ágazatfejlesztő” buzgalom csak ez után merülhet meg benne.

dr. K. B.

Pályakezdő lépések

Ma lép életbe az a munkaügyi rendelkezés, amely szerint állami támogatással gyakornokként foglalkoztathatók azok a pályakezdő diplomás fiatalok, akik egyébként nem tudnának elhelyezkedni.

A munkaügyi kormányzat ezzel az intézkedésével is azt kívánja elősegíteni, hogy a fiatalok ne maradjanak munka nélkül. Most, az első lépésben a diplomások számára vezetnek be a gyakornoki rendszert, amelyet a tervek szerint — az anyagi lehetőségektől függően — a későbbiekben a fiatalok más rétegeire is kiterjesztenek.

A kis család is család

Nem jártam utána, hány ajánlott levelet adnak fel évente a Magyar Postán, de annyi bizonyos, hogy sok millióra rúg fel az összeg, amit a feladók öt forintjával kifizetnek a többeltszolgáltatásért. Valójában csak e többeltszolgáltatás reményéért fizetnek, és a remény a legrikábbban teljesedik be. A posta ugyanis a legtöbbször ugyanúgy kézbesíti az ajánlott küldeményeket is, mint a közönségeseket (hacsak nem tértivevényes küldeményekről van szó, amelyek feladásakor viszont még további díjat kell leróni). A címzett nem igazolja aláírásával a küldemény átvételét, nem is kéri tőle ezt a kézbesítő, hiszen többnyire nem is találkozik vele.

Így merőben értelmetlen és haszontalan ajánlott levelet küldeni, hiszen ha megérkezik is, ez nem igazolható, nem bizonyítható. Márpedig a feladónak, sokszor a címzettnek is érdeke, hogy hátrányos jogkövetkezmények elkerülésére bizonyítani tudja a küldemény feladását, illetve átvételét.

A posta úgy tesz, mintha ezt nem tudná. Úgy tesz, mintha eleget tenne az ajánlási különdíj átvételekor vállalt kötelezettségének, holott jól tudja előre, hogy nem fog eleget tenni. Az a körülmény, hogy az ajánlott küldeményeket beírják a posta nyilvántartásába, semmit sem ér anélkül, hogy gondoskodnának a kézbesítés megtörténtének bizonyítható voltáról.

Öt forintért senki sem fogja perelni a postát. Még évi ötvenszer öt forintért sem. De nem is az a kérdés, mekkora az egyes állampolgárok vagy az egész társadalom pénzbeli vesztesége emiatt, és mellékes az is, ki hogyan reagál a posta eljárására.

A lényeg az, hogy ez az eljárás kimeríti a család fogalmát.

G. Gy.

Jelentés a disznóólból

A nyár közepén sok háziasszony rémálmában lengyelországi húsboltokról álmodott. Csakhogy ezek a húsboltok Magyarországon voltak. A tömegtájékoztatási eszközök segítségével sikerült a húsipari vállalatoknak a lakossággal elhitetni: Magyarországon húshiány van. Nem volt. Közben az egyik üzletben megszáradt csonton kívül semmit sem lehetett kapni, a másikban a hentésekre rohadt a disznókaraj, s éjszakánként hűtővagonok indultak nyugatra és keletre egyaránt. Olyannyira sikeres volt ez a partizán akció, hogy a dolgozó tömegek végül tudomásul vették az újabb áremeléseket (eltekintve némi sztrájkolgtatástól), az amúgy is szabadáras felvágottak ára felfelé vágat, pontosan követve az inflációs rátát.

A sikeren felbuzdulva, a húsipar újabb akcióba kezdett. Felbuzdította kormányunkat: ugyan már, szabadítsa fel a sertéshús felvásárlói és fogyasztói árát is (lévén ez ma még hatósági áras termék). Önmagában ez még nem volna rossz dolog. A kormány felszabadítja a felvásárlói árakat, miközben a termelőknek ígéretet tesz, nem fogja adójukat emelni. (Jut is eszembe, az adótörvény módosítását hamarosan tárgyalja a parlament: a pénzügyi kormányzat csökkenteni óhajtja a mezőgazdasági termelők adókedvezményét. Persze ez nem adónövelés — kedvezménycsökkentés lesz. Az pedig mégis más, nem?) A felszabadított ákról pedig a termelő és felvásárló szabadon fog egyezkedni.

Hogy mi lesz ennek az egyezkedésnek a hatása? Természetesen áremelés. Méghozzá nem is kicsiny. Melynek egy jelentős részét a húsipar nyeli le árrés formájában. Ép ésszel mindenki beláthatja: a termelők követelése jogos. Ha nő a mustrágya, a búza ára — márpedig az idén nőtt — a sertés sem lehet olcsóbb. Hús — harminc százalékos árnövekedést nyugodtan prognosztizálhatunk, félő, ennél inkább több lesz.

És most kis matematika következik, kis magyar számtanóra: 1938-ban egy ipari munkás 1 kg sertéscsombért 4,2 órát dolgozott. 1949-ben ugyanennyit, 1952-ben már 6,5-et. A hatvanas években egyre olcsóbb lett a dolgozók számára a hús. A nyolcvanas évek elejére már csak három órát kellett dolgozni érte. Azóta több áremelés történt. Jelenleg az átlagmunkás átlagórabéréből (munkásunk nem gmk-zik!) huszonöt dkg hús vásárolható, tehát négy órai bér 1 kg hús ára. Vagyis elértük a háborút megelőző utolsó „békeév” színvonalát. Micsoda haladás! A jövő évben várható áremelkedés hatására ez az arány tovább romlik. Négy és fél órányi munkáért kaphatunk majd 1 kg húst, s ha belegondolunk, mekkora az átlagos nyugdíjas nyugdíja...

E most érvényesülő tendencia már jó régen megszületett, s eddig csupán azért nem érzékeltük, mert sikerült a dotációk mögé elrejteni. (Végső soron a dotációt is az állampolgár fizeti meg, csak azt nem közvetlenül emelik ki zsebéből.) A hatvanas években az ipari szerkezet „korszerűsítése” során ál-

lami határozattal hozták létre a húsipari trösztöt. Ez olyan túlméretezett üzemek felépítéséhez vezetett, melyek semmilyen körülmények között sem működhetnek — piaci viszonyok közepette — nyereségesen. A nyolcvanas évek közepén feloszlatták ugyan a trösztöt, de ez változást nem hozott. Létezik ugyanis a Húsipari Vállalatok Központja, mely arra lenne hivatott, hogy koordinációs feladatokat lásson el. Am nem ezt teszi. Nem beszélhetünk összehangolt munkáról ott, ahol Zalaegerszegről Debrecenbe, Debrecenből pedig Győrbe szállítanak árut, holott mindhárom város képes lenne saját vonzáskörzetét ellátni az üzemekben előállított hústermékekkel. Még kevésbé dicséri e központ munkáját, hogy a húsipari ösztönzésre a termelők szinte teljesen felhagytak a

mangalica (zsírsertés) tartásával, mivel azt a nyugati piacon nem kedvelik. A romló életszínvonal hatására egyre többen keresik a legolcsóbb töpörtyűt és sertésszirt, s aki nem jut hozzá, azt kevésbé vigasztalja az a tény, hogy e termékek nem egészségesek.

E központ működését, adminisztrációs létszámának fenntartását egyetlen dolog indokolja: árait a különböző húsipari vállalatok e keretek között tudják legegyszerűbben koordinálni. Így történhet meg, hogy eltérő adottságú üzemek egyforma áron hozzák forgalomba különböző önköltségű termékeiket. Hogy ezt nyugaton árkartellnek hívják? Lehet. Hogy ott ezt a törvény büntetni rendeli? Magánügyük. Hogy valami hasonlót nálunk is mondanak a törvények? Egy törvény annyit ér, amennyi megvalósul belőle: ez esetben semennyit.

Mi lenne a megoldás, amely segítené megakadályozni a további áremeléseket?

A kormány néhány héten belül a húsipar teljes vertikumát görcső alá te-

szí. Csak reménykedhetünk abban, hogy miniszterelnökünknek eszébe jut tavaszi ígérete: szembe fog szállni a nagyvállalati lobbikkal, ha a társadalom érdeke ezt kívánja. Meg kell végre teremteni a húsiparban is a versenyhelyzetet, nem folytatható tovább az „áregyeztetés” gyakorlata. A mamutüzemek helyett rugalmas kisüzemeket kell felállítani, amelyek a helybeli termelők áruit helyben feldolgozva jutattják a helyi lakosok asztalára. Csak olyan exporttevékenységet szabad a húsvertikumban folytatni, melynek dollárkitermelési mutatója nem magasabb 100 forintnál, mert az ennél rosszabb mutatóval kitermelt dollár a dolgozók zsebe bántja. Az a zseb, amely egyre üresebb. S akinek már csak a „zsíros kenyér vagy vajás kenyér” alternatíva maradt, nem biztos, hogy a legközelebbi áremelés során is beéri rövid és hatástalan sztrájkocskával. A sztrájkokról pedig mindannyian tudjuk, hova vezetnek, mindenesetre nem oda, ahova nekünk együtt el kell jutnunk.

Csik Rita

Munkásör KFT

Átmentés MSZMP-módra

A hét elején a munkásör négy-csillagos badacsony-tomaji „Club-Tomaj” luxus kiképző és üdülő bázisán tartottak sajtótájékoztatót a munkásör gazdasági vállalkozásairól. Barta Gyula, az országos parancsnok első helyettese beszámolójában elmondta, hogy a parlament csökkentette a munkásör költségvetését, amely jelenleg egy milliárd forint. Ezért a vállalkozási törvény lehetőségeit kihasználva és a társadalmi körülmények hatása és „követelménye” tette szükségessé, hogy vállalkozói tevékenységbe kezdjenek.

A vállalkozási formák legegyszerűbb változatát választották: költségvetési üzem formájában próbálták elindítani gazdasági tevékenységüket.

Létrehoztak egy utazási irodát Kelen-Tours néven, autó-szervizt üzemeltetnek és Budapesten már működik egy kereskedelmi és műszaki szolgáltatóházuk is. Terveikben szerepel még Kopir néven egy KFT létrehozása, amely fénymásolással és nyomdai munkákkal foglalkozna. Még merészebb ötleteik közé tartozik a hírlapterjesztés és egy angol nyelvű kereskedelmi adó létrehozása Rádió-Brigge néven, amelyet január elsejével szeretnének üzembe helyezni. A hírlapterjesztésről elmondták, hogy a munkásör szerveszeti rendje és technikája erre alkalmas. A „Club-Tomaj” a következő évtől várja a nyugatról érkező vendégeket is. Kiadványokból megtudhatjuk például egy halászpárti felnőtteknek

55 nyugatnémet márkába, míg a gyerekeknek 42-be fog kerülni.

Ahhoz, hogy ezek a vállalkozási formák törvényesek-e semmi kétség nem fér. De az állami tulajdon bevétele a vállalkozásba egy költségvetésből gazdálkodó fegyveres testületnek etikusa-e, az már más kérdés. Hiszen abban a pillanatban az esélyegyenlőség más vállalkozásokkal szemben inkoherenté válik, arról nem is beszélve, hogy eddig ezt az összeget politikai célok megvalósítására használták fel, nem pedig gazdasági célok finanszírozására. Felvetődött az a kérdés is, ha az alapító megszűnik, mi lesz a sorsa a költségvetési üzemeknek? Ebben az esetben a kezelői jog a Minisztertanácsot illeti.

A sajtókonferencián elhangzottakból mindenesetre az tűnt ki, hogy ezek a vállalkozások kísértetiesen hasonlítanak a „NEXT — 2000” hez.

—Kapfinger—

Hogyan tovább az agrárpolitikában?

A hét elején Harkányban a Pannónia '89 Szövetkezeti Szakemberek Találkozóján az SZDSZ, az MSZMP, a Néppárt és a Független Kisgazdapárt részvételével keréksztal-beszélgetésre került sor. Az SZDSZ-t Gaál Gyula képviselte. Szerinte a jelenlegi szövetkezesítés úgy erkölcsi, mint gazdasági téren sok kivetnivalót hagy maga után, de a jövőben új földtulajdon csak a piaci versenyben szülehet és jogilag nem. Az MSZMP nézeteit Kovács Imre fejtette ki.

Ő az 1956 utáni szövetkezesítést eredményesnek ítélte meg. A szövetkezetek államtól való függetlenségéért és önkormányzatáért szállt síkra. A Néppárt nevében Márton János beszélt. A harmadik utas politika, a községi köztulajdon és a föld sajátos nemzeti értéként kezelése mellett érvelt. A Kisgazdapártot Nagy Ferenc képviselte. Szerinte a tulajdonjog rendezése, a magántulajdon és a gazdaszemlélet visszaállítása a legfontosabb feladatok egyike. Nem mindenáron való magángazdálkodást akar, hanem inkább az ehhez szükséges reális lehetőségek megteremtését. Az előadások után élénk vita keletkezett.

Kovács Teréz

Hol folyják a Duna(-duma)?

A Duna Kör véleménye

Dr. Szekfű Andrástól, a Duna Kör országos elnöke ismert képviselőjétől kérdezem: — *Mi a Kör állásfoglalása az azal kapcsolatban, hogy egy csehszlovák terepasztalon — a bős—nagygyarosi munkálatok elmaradása okán — könnyű mozdulattal arrébb póccintették a Dunát.* — Véleményünk van erről, de állásfoglalásuk egyelőre nincs. Ez nem véletlen. Ugyanis először meg kell várnunk a csehszlovák kormány hivatalos állásfoglalását. Az, ami eddig elhangzott, felelős beosztású személyiségtől származik, de nem kormány-állásfoglalás. Úgy tűnik, hogy alapvetően egy olyan húzásról van szó, amely a most következő miniszterelnök-helyettesi, azután a miniszterelnöki tárgyalásokon, illetve a magyar Országgyűlés közelgő vitája során a csehszlovák tárgyalási pozíció erősítését szolgálja. Ez tulajdonképpen „ijesztgetés”. Ezzel persze nem azt akarom mondani, hogy a terv nem valósítható meg. Mert megvalósítható! Sőt, mondjuk úgy, a maga gonosz módján még ötletes is, hiszen felhasznál egy már meglévő hosszanti

terelő gátat ahhoz, hogy viszonylag egyszerűen és rövid idő alatt épülhessen meg a Duna eltereléséhez szükséges létesítmény. Ha a csehszlovák fél a terv megvalósítása mellett döntene, akkor is legalább egy év kellene a megvalósításához. Mindenesetre a magyar oldalon nagy egyetértés mutatkozik abban, hogy mindez a nemzetközi jog súlyos megsértése lenne.

— *Ellenakcióra számíthatunk-e?*

— Mivel az építés legalább egy évet vesz igénybe, van idő arra, hogy ki lehessen bontakoztatni az ezzel kapcsolatos tiltakozó akciókat. Ebben a magyar államnak igen nagy szerepe lehet. Hogy igenis forduljon a párizsi békét aláíró nagyhatalmakhoz és más országokhoz, vessen föl a kérdést a szövetségi rendszeren, azaz a Varsói Szerződésen belül! Mindez elkövetkező szintű megsértése a nemzetközi jognak, a hasonló esetek mindig súlyos következményekkel jártak, így ennek megfelelő komolysággal kell kezelni az ügyet.

Bognár László

Népfront-kondi

A kisváros felújított műemléképületében — ami valamikor városháza volt — alig egy éve, hogy helyet kapott a HNF városi szervezete. A napokban pedig az emeleten, a tanácskozó mellett csöppet sem odaillően berendeztek egy kondicionáló termet. Tizen-huszoneves fiatal emberek járnak nap, mint nap oda edzeni. Alighanem ők lesznek a leendő népfront aktívák. Még a futást is gyakorolhatják, hiszen elég hosszú a folyosó, akadályként pedig ott vannak a lépcsők. Csak az a fontos szusszal is bírják, hiszen a népfontra komoly terhelés vár az elkövetkezendő időszakban. Hogy, miért nem valamelyik iskola tornatermében vagy a sportcsarnokban helyezték el ezt a kondicionáló termet, gondolom a helyi MDF bosszantása miatt, akik 10 naponként üléseznek a tanácskozóban. Nem árt látni az ellenzéknek, hogy a népfront időben edz, példát mutatva a városi MSZMP-nek is. De az is lehet, hogy csak így akarták kihasználni az épületet, mielőtt bárki elirigyelhetné volna tőlük. Netán közhasznú célra valamelyik új szervezet igényelné. Hiába a jó kondi a népfrontnak is szükséges a megmaradásáért, még ilyen áron is!

veress

Múzeumba a munkásör egyenruhával!

A háromoldalú tárgyaló felek jó néhány tárgyalását végig ültem, s amikor a vita menetét felidéztem, az udvarias, egymás személyiségét tiszteletben tartó ám indulatokról, feszültségektől korántsem mentes esték hangulatát csak arra gondoltam, sajátos történelem órákon jártam. Ott, ahol a jövő történelmét formálják. Amikor hétfőn este dr. Tölgyessy Péter az Ellenzéki Keréksztal tárgyaló delegációjának vezetője munkatársaitól a parlamentből kifelé búcsúzni szándékozott, élénk vita alakult ki — folytatódott, éppen soros témájukról az Állami Számvevőszékről.

— Az Állami Számvevőszék a gazdasági alkotmányosság fontos intézménye. Ha jól megalkotjuk feladatkörét, s olyan személyiségek kerülnek az élére, akik megfelelően képesek lennének ellátni feladatukat, akkor ez a szervezet ellenőrizheti majd a költségvetési gazdálkodást, s végre a jogállamiság láncára tudná kötni a jelenleg osztagató-fosztogató államot — fejtegeti tovább az iménti vita gondolatait dr. Tölgyessy Péter (Szabad Demokraták Szövetsége).

— *Ez egyben kritikája is a jelenleg még meglévő Központi Népi Ellenőrzési Bizottságnak?*

— Pénzügyi értelemben feltétlenül. A KNEB nem tölt be olyan típusú funkciót, mint amit majd az Állami Számvevőszéknek kellene, kell betöltenie. Az Ellenzéki Keréksztal felfogása szerint ugyanis az Állami Számvevőszéknek előzetesen kell ellenőriznie a költségvetés törvényességét. Nos, ebben élesen különbözik a véleményünk az MSZMP-tól, mert ők csak utólagos ellenőrzést akarnak. Személyes véleményem, hogy pénzügyekben az utólagos ellenőrzés nem sokat ér. Mert ha egyszer már elköltötték a pénzt, akkor legfeljebb a felelőst lehet megtalálni, ám legtöbbször még azt sem. Nos, ha ebbe az EKA bele-

megy, akkor elsírhathatunk magunkat... Már megint egy rossz beruházás, fölösleges pénzkidobás. Hát ezért kell előzetesen ellenőrizni, vizsgálni a javak elköltésének körülményeit, feltételeit, azt, megfelel-e a törvényeknek.

Átmentés mentesen

— *Miért?*

— Azért, mert félok, hogy a hatalom a mai embereit így menthetné át hosszú időre. Szerintem, nem csak személyes véleményem, hozzák létre az Állami Számvevőszéket, ám az új parlament kapja meg a jogot arra, ha nem ért egyet a mostani országgyűlés döntésével, leválthassa a számvevőket s a helyükre újakat választhasson.

— *Ez is a jövőnk egyik meghatározója. Akár az, amely a parlament díszes termeiben zajlik. Történelmet csinálnak, még ha a huszonegyedik órában is.*

— Szereplőként ezzel nehéz egyet érteni s erről véleményt mondani, majd utóbb a történészek megmondják, történelmet csináltunk-e, vagy pedig egy szerencsétlen kísérlettel megpróbáltuk menteni azt, ami menthető... Nagyon remélem nem erről van szó, hanem tényleg tudunk egy új irányt adni a jövőnek, a fejlődésnek. Ám ehhez mindegyik tárgyaló félnek kompromisszumkészséggel, képességgel kell rendelkeznie.

— *Miként látja ezt az EKA tárgyalóasztalánál?*

— Az MSZMP úgy képzeli ezt, mi a többiek engedünk, ő pedig megvalósítja saját akarátát, netán álláspontját. Részletkérdésekben az MSZMP természetesen kompromisszumképes, ám akad jó néhány kulcskérdés, amelyben nem közeledtek álláspontjaink. Így hát egyáltalán nem biztos, hogy sikeresen befejezzük tárgyalásainkat. Persze, az is elképzelhető, az Ellenzéki Keréksztal egyes szervezetei befejezik a tárgyalást, megállapodnak,

ugyanakkor más szervezetek nem írják alá azokat.

— *Mely kérdéskörök esélyesek erre?*

— A legegyszerűbb a köztársasági elnök intézményének a létrehozása. Az SZDSZ és még néhány szervezet úgy véli, egy parlamentáris rendszerhez hozzá tartozik, hogy a köztársasági elnököt a parlament válassza meg és ne közvetlenül a lakosság.

— *Ezzel kapcsolatban milyen képet mutat a nemzetközi gyakorlat?*

— Az európai országok túlnyomó többségében a lakosság közvetlenül nem választ magának köztársasági elnököt. Tudomásom szerint csak Ausztria, Finnország és Portugália gyakorolta. Az összes többi országban vagy születésénél fogva nyeri el valaki ezt a tiszteletet, vagy pedig a parlament válassza meg. Nem véletlenül van ez így. Olaszország vagy az NSZK jól tudja, a parlamentáris rendszer végét jelentheti a népszavazásos elnökválasztás. Ahhoz vezet, hogy népszavazással „felkennek” egy diktátort. Sok nép történetében előfordult már ez. A francia de a német nép történelme is ezt bizonyítja. Mi azt szeretnénk, Magyarországon ne kelljen ilyen veszélytől félni. Ezért a parlamentáris rendszer logikájának megfelelően az országgyűlés válasszon magának köztársasági elnököt.

— *Netán a nép még ugye befolyásolható...*

— A történelem arra figyelmeztet, az ügyes diktátorok megszerezték a hatalmat, utána csináltak egy jó kis népszavazást, és jóváhagyatták diktatórikus intézkedéseiket. Aztán egy emberöltő múltán a történészek megírhatják micsoda demagógia és gonosztett volt — tettük.

Kivonulás — visszavonulás

— *Miként vélekedik az MSZMP munkahelyekről való kivonulásáról?*

— Már-már presztizs az MSZMP ugyanis eddig kétszer visszakozott. Egyszer, hónapokkal ezelőtt bejelentette, kivonul (szakértői szinten), utána visszakozott, legutóbb mint az köz tudomású Pozsgay Imre jelentette be a kivonulást, s újra visszakozott a párt. Nos úgy érzem, ez nagyon fontos kérdés, miszerint az MSZMP ne legyen jelen a munkahelyeken. Egyrészt azért, mert ezzel a munkahelyekig lehatoló párt államot megszüntethetné, ahol ugye a legapróbb részletekbe is beleszólt, másrészt pedig így megtehermelhetné az esélyegyenlőséget. A harmadik, nem elhanyagolható elem így elérhetnénk, ne féljenek az állampolgárok a választások idején. (Se... A szerk.) Az EKA nagyon ragaszkodik nézetéhez. Ez olyan ponttá vált, amelynél egyik fél sem tud nagyon engedni. Talán akadnak olyanok, akik szerint ez nem vihet bennünket a szakításig, mondván a majdan szabadon választott országgyűlés úgyszólván hozhat ugyanilyen döntést. Mégis azt mondom, nem engedhetünk ebben a kérdésben. Mert ha netán az ellenzék engedne, akkor néhány fundamentista azt képelné, lám, ahol kemény az MSZMP, ott képes megvédeni a pozícióját, s az EKA előbb-utóbb engedni fog.

— *Mi ilyen neuralikus kérdés létezik még?*

— A pártok finanszírozásának az ügye. Az MSZMP ugyanis azt mondja, ezeket a javakat törvényesen szerzte, holott ezek telekkönyvileg mint állami tulajdon szerepelnek, holott a folyó költségvetési támogatás évi 950 millió forint. Nos, ehhez semmi köze nincs az ellenzéknek, a lakosságnak. Pedig az adófizetőknek igenis van némi köze ehhez.

Az önkedvezményező MSZMP

— *Amíg nem így működött az adórendszer, addig abból a pénzből adtak maguknak, amiből nem adtak a népek...*

— Pontosan így van. Korábban is rengeteg kedvezményt élvezett az

A Munkásörtség pénzét kapják meg a családok

Egy politikus, aki családapa is

A gödöllői pótválasztások során a helyi MDF jelöltje, Roszik Gábor evangélikus lelkész nyerte el a választók bizalmát. Gödöllő utcáin még láthatók a választási plakátok, a lelkész már az őszi parlamenti ülészakra készül. Eközben minden újra csendes Gödöllőn. Nem gyorsult fel a politika érverése, a helyi közigazgatásban nem tört ki palotafordulalom. Az új országgyűlési képviselő a régi tisztviselőktől a tanácsháza épületében csupán egy szerény szobát kapott, ám telefon-számláját magának kell fizetni a képviselői apanázsából. Pedig munkája több lett, sokkal több. Mégis van ideje mindenkire, aki ügyes-bajos dolgával hozzá fordul.

— *Honnan ez a hallatlan erő, a kiemelhetetlen energia, amivel ezt a kettős, lelkész-országgyűlési képviselői funkciót ellátja?*

— Nagycsaládban nőttem föl. Ez életem végéig elkísér. Hatan vagyunk testvérek. Bár messzire kerültünk egy-

mástól, rendszeres kapcsolatot tartunk. Úgy is mondhatnám: élünk-halunk egymásért. Ez óriási erőt jelent, kapcsolatunk valamennyi testvér számára egy biztos pont az életében.

— *Egy, a családi étellel foglalkozó orvosprofesszor mondta a közelmúltban, hogy a legsúlyosabb kizsákmányolás a kapitalizmusban a nők kizsákmányolása. Ennél már csak egy súlyosabb lehet, a nők kizsákmányolása a mai szocialista rendszerben. A családok felbomlanak. A társadalom fennmaradása került veszélybe. Mint képviselő, mit kíván tenni a család becsületének helyreállításáért?*

— Nemcsak mint képviselő, lelkészként is harcoltam már ezért. Évek óta erőfeszítéseket teszek, hogy a családok együtt legyenek, legyenek a családoknak közös megmozdulásai. Ez kovácsolja össze a családot. Néhány évvel ezelőtt vezettem be az úgynevezett családi istentiszteleteket Gödöllőn. Ezeket minden hónap első vasár-

napján tartjuk. Sikerült elérnem, hogy sok család az eddigi szokásoktól eltérően nemcsak a gyerekeket küldte el a vasárnapi iskolába, hanem ők maguk is eljöttek: szülők, nagyszülők. Együtt eljönni, hazamenni — vasárnap —, ez mindannyiunknak élmény volt. Élték a vasárnapot, nyugodtan, együtt, s ez oly régen hiányzott már az életükből.

— *A családok gondjának jelentős része a létebizonytalanságból fakad. A költségvetés nem tud több pénzt biztosítani számukra. Honnan lehetne pénzt szerezni?*

— A gazdasági élet kényszeríti rá az édesanyákat, hogy dolgozzanak; én még a nyolcórás munkaidőt is túlzásnak tartom. Biztosítani kellene az anyák számára, hogy aki akar, az négy órát dolgozhasson, s nevelhesse gyerekeit. Ehelyett az élet még második, nem egyszer harmadik műszakra is kényszeríti a nőket, a gyerekek pedig gondoskodás nélkül nőnek fel. Az életkörülmények javítására vala-

honnan elő kell teremteni a családok számára szükséges pénzt. Ezt a kormányzati kiadások lefaragásával lehetne elérni. Onnan kell elvenni, ahol van. — *Konkrétan mire gondol?*

— A Munkásörtség költségvetési támogatására. Ezt a pénzt kellene odaadni a családoknak. Világviszonylatban is magas a katonai kiadásokra fordított összeg. Talán abból is el lehetne valamennyit e célra venni.

— *Nagy szeretettel beszél a családról, a gyerekekről. Ez nem lehet csupán a lelkész elhivatottsága.*

— *Négy gyermekem van, most is nagycsaládban élek, mint gyerekkoromban. A legnagyobb fiam öt éves, a legkisebb kettő. — Az új funkciója következtében sokat lesz távol a gyerekeitől. Lesz-e idő játékra, beszélgetésre? — Az elmúlt néhány hétben — a választások miatt — egyáltalán nem volt időm erre. De remélem, ha a dolgok rendeződnek, beindul a „verki”, terheim egy része megoszlik köztem, és az engem segítő tanácsadók között. Azt remélem, azt szeretném, ha a családok megérhetnék néhány éven belül, hogy a család, legalábbis a gyerekek és az édesanyjuk, délben együtt ebédelhessenek.*

Csik Rita

MSZMP. Például jóval kevesebb társadalombiztosítási járulékot fizetett mint más munkahely, holott a párt-dolgozók is kaptak táppénzt és nyugdíjat. Még hozzá nem is keveset. Az MSZMP vállalatai jövedelemadójukat nem az állam, hanem a párt kasszájába fizették be. Tehát sok kedvezményben részesítette magát, hiszen egybefolyt az állam és a párt vagyona. Így válhatott a pártállam egyik sajátosságává ez is. Megérteni persze nem szabad, de ez sajnos természetes volt. Nos ennek a lényeges kérdésnek a rendbetétele csak úgy történhet, az MSZMP mondja el, mije van, tegyen vagyonynyilatkozatot. Utána kellene döntenie a vagyonsorsáról. Szerintem véglegesen csak az új parlament dönthet, de addig is ideiglenes megoldást kell találnunk. Hiszen az nem tekinthető esélyegyenlőségnek, hogy az MSZMP 1 milliárdot kap, társszervezetei sok százmilliót, az EKA szervezetei pedig azt az állítólagos 50 millió forintot, amelyből a komolyabb szervezetek nem is vettek igénybe semmit, mondván, nem szorulnak rá alamizsnára.

— *Szemben a Münnich Ferenc társasággal...*

— Igen, ők gondolkodás nélkül felvettek több mint 1 millió forintot... Újabb gondunk: ne a miniszterelnök döntsön arról, ennek adok ennyit, vagy annyit, ne egy személy jó, vagy rossz döntése határozzon, hanem normatívák szerint osszák el a pártok támogatására szánt összeget. Ugyanakkor az ellenzék egy-egy lakásban működik, vagy mint az MDF, egy faházban, egy telefontal. Az MSZMP pedig több ezer vonallal, és sok K, MK vonallal hálózta be az országot. Telex, telefax, számítógép, szóval mindezek egyáltalán nem esélyegyenlőséget teremtő dolgok. Valahogy úgy néz ki, a végtelen aránylik a semmihez...

— *Mégis az EKA, ennek ellenére nagyon alapos, felkészült vitapartner.*

— Ha ez így van, akkor ennek az az oka, hogy amíg a korábban az MSZMP által képviselt eszmék, amelyek kizárólagosnak tünnek, mostanra elvesztették társadalmi hitelüket; s az a sok ember, aki eddig nem kötődött hozzájuk, most nagy tudásával az ellenzéki szervezetek tagjaiként segít az alternatívák kidolgozásában. Új elem, hogy a sarkallatos törvények tárgyalásakor mindig le tudunk venni ellenjavaslatokat, amelyek legalább annyira kidolgozottak mint a párté.

— *Így volt ez most is, a munkásörtség témájánál.*

— Igen, azt a javaslatot terjesztjük elő, hogy a munkásörséget jogotud nélkül meg kell szüntetni. Egyenruháit árusítsák ki, aki akarja vigye be a Hadtörténelmi Múzeumba, a fegyvereket adják vissza a honvédségnek. A hadsereg pedig háború esetén hátszázgvédelmi feladatot lásson el háború esetén, kizárólag egyéni alapon — velük. És persze a laktanyában s nem a pompás székházakban. Semmi esetre nem testületileg képzeljük beolvasztásukat. Mert akkor csak táblacsere történne. A munkásörség cégtábláját, s az intézményt pedig egyszer s mindenkorra meg kell szüntetni. Leírtuk javaslatunkat, az MSZMP tanulmányozza, várjuk a választ, remélhetőleg holnap elhangzik. Úgy érzem, a munkásörség jelképes ereje nagyobb mint a valós, ennek ellenére aligha ők lesznek a fő erői az esetleges visszarendeződésnek. Nos, az MSZMP számunkra kedvező döntésével deklarálhatná, igazi a szándéka a békés, demokratikus átalakulást illetően. Hiszen a munkásörség mint egy párhadsereg, egy polgárháborús alakulat jött létre az 1956-os forradalom után. Ha egy párt, pl.: az MSZMP elfogadja, szükség van demokratikus átalakulásra, amely jelentős részben az '56-os eszmények megvalósulását jelenti, ezt legjobban polgárháborús alakulatának leszerelésével bizonyíthatja. Akkor lenne következetes programnyilatkozatá-

hoz, ha erre a döntésre elhatározná magát.

A véleménykerülgetés káros

— *Milyen reményekkel ül le az Ellenzéki Kerekasztal delegációja holnap ismét a parlamentbe.*

— Úgy tűnik az MSZMP szeretné egy hét alatt befejezni a tárgyalást. Hogy sikerül-e vagy sem, nem tudom. Mindkét felet nagyon erős tényezők nyomják afelé, hogy eredményesen végződjenek. Az MSZMP nagyon jól tudja, ezzel a mostani parlamenttel megszavaztathatná számára kedvezően a döntéseket. Am a társadalom kifogásolná ezeket. Tehát nem okos dolog megkerülni az ellenzék véleményét, a pártnak is jó ha az EKA egyetértésével állhat a parlament elé. Mi tudatában vagyunk annak, micsoda felelősség terheli az ellenzékét. Ezért minket is a kompromisszum felé vezetnek érdekeink. Hogy elfogadja-e az MSZMP államfő ügyben az egyedül lehetséges közvetett választást, nem tudom. Elképzelhető, az ellenzék egy része belemegy a megoldásba, de az SZDSZ, a FIDESZ, a Szociáldemokrata Párt, a Demokratikus Szakszervezetek Ligája sajátos pozíciót foglal el, vagy netán kimarad az MSZMP-vel való megegyezésből. Ez a réteg a demokratikus erőnek legalább a felét jelenti.

— *Bekövetkezhete-e a visszarendeződés? Mi a jogtudós véleménye, vannak-e jogi lehetőségek erre?*

— A tisztán jogi garanciák lehetősége csekély. Hiszen tankokkal szemben alkotmányos garanciákkal nem lehet fellépni. Ha létezik politikai erő, amelynek vannak tankjai és van belső felhatalmazása, bizonyos társadalmi felhatalmazása, akkor ezeket fel tudja használni és hiába írunk bármit is az alkotmányban. Az igazi garanciát a visszarendeződés ellen az adja, hogy nincs olyan komoly politikai erő, amely azt végre tudná hajtani.

Lőni lenne mivel

Puskák vannak, tankok is, tehát lőni lenne mivel, de az MSZMP meghásonlott önmagával. Belső vitáik vannak: a fundamentalistáknak nincs nemzeti méretben elfogadott vezetője, s a nemzetközi helyzet sem kedvező. Akkor fenyegethetne, ha patt-helyzet alakulna ki, eredménytelen vitákkal, a válságot tovább mélyítve. Akkor elképzelhető, hogy azok akik a demokratikus átalakulásban hisznek, türelmüket elveszítve hirtelen egy erős kezű vezetőt igényelnének, akkor már emberek százezrei követelnék ugyanezt, s ekkor valóságos esélye lehetne a visszarendeződésnek.

— *Erre volt is egy kísérlet, a fegyveres hatalomátvevő-pártalapító-fürjtenyésző fenyegetése...*

— Olvastam nyilatkozatát, amelyet egyértelműen alkotmányellenesnek tartok. Ha ezt egy párt teszi, beleütközik a párttörvénybe. Olyan szervezetet, amely erőszakra hív fel, nem lenne szabad bejegyezni. Ha működik az alkotmányos intézményrendszer, egy ilyen csoportosulás nem létezhet. Már pedig e felé haladunk, hiszen az alkotmányban szerepel az a kitétel, hogy az a csoport, amely hatalmának fegyveres úton való megtartását akarja, vagy kizárólagos hatalomra törekszik, más csoportosulásokat fel akar számolni, működésében korlátozni, ezek a csoportosulások alkotmányellenesek.

— *Végezetül miként értékeli a háromoldalú tárgyalások esélyeit?*

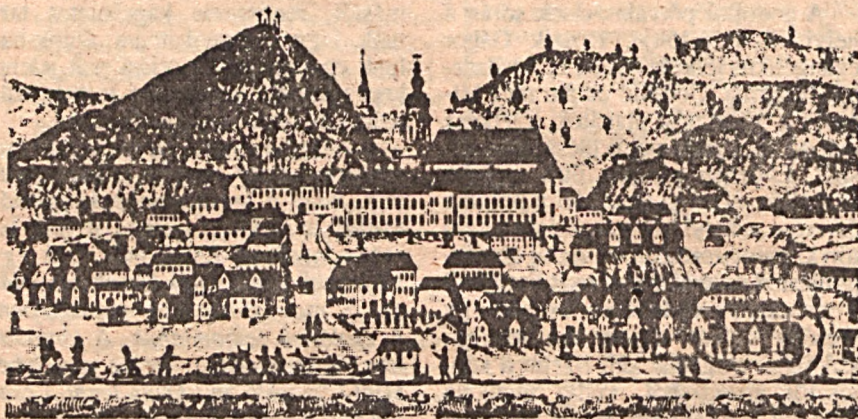
— Jóslásokba nem szívesen bocsátkozom, de azt hiszem Magyarországnak negyven év óta sosem volt még alkalma arra mint most, hogy végre európaibb, tehát demokratikus társadalommá alakuljon át. Olyanná, amely, ha kezébe veszi saját sorsát, akkor gazdasági és nem utolsó sorban az erkölcsi válságra is megoldást talál.

M. Szabó Imre

Honkóstoló

Szekszárd

Intelem vezeklésre

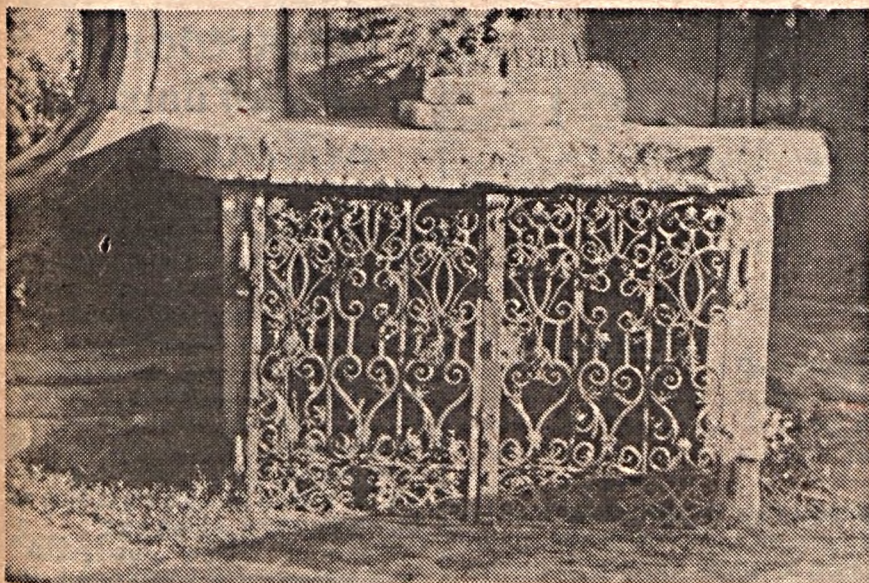
Mivel e földön jónak lenni oly nehéz —
erényeid elhagynak mint az ifjuság,
de bűneid utánad jönnek, mint a hű kutyák
s ha netán elfáradva az uton leülsz,
mind köribéd telepszik és arcodba néz
nyugodtan, mintha mondanák: „Nem menekülsz!” —
s ha néha egyet bottal elkergetsz és messzeversz,
kiesit hátrább húzódik, és ha nem figyelsz,
megint előjön, kezed nyalja, s mintha már
lelked belső helyein és zugaiban
kotorna nyelve ragadósan, sikosan,
és érzed már hogy többé nem kergetheted
s nem verheted hacsak magadat nem vered —
verd! verd! ezen bűn nyelve lobog benned mint a tűz
és lelked már nem is egyéb mint ez a tűz:
te csak a bűnök teste vagy, mely lábon jár
s viszi és rejti mint legmélyebb lényegét
s önbelsejét, az önzést és rossz vágyakat,
mint a bélpoklos poklát mely benne rohad
és őt is elrohasztja — viszi mint az örület
vak égését, ezt a sivár belső tüzet
amelyben minden bölcs erő és fiatal
erény úgy illan el, mint tűzben az olaj,
légbe leng fel és híg egék felé enyész —
mivel e földön jónak lenni oly nehéz!

Babits Mihály

Három tájegység, az Alföld, a Mezőföld és a Dunántúli-dombság találkozik Tolna megye székhelyén, Szekszárdon. A közel két évezredre visszatekintő város elődje a kelták alapította Alisca nevű település volt, amelynek élete a rómaiak alatt is folytatódott. A IV. századból származó márvány szarkofág hűen tanúskodik arról, hogy az ő időszakuk alatt már virágzott a szőlő- és borkultúra, amely ma is híressé teszi Babits Mihály szülővárosát. A szarkofág egyik oldallapját az örök megújíthatóság jelképező, kettős kehelyből szétágazó, termő szőlőtő díszítette; a kőkoporsóban lelt áldozati üvegkehely máig megszívlelendő ógörög bölcsességgel ékes: „Áldozz a pásztor-nak, igyál, s élni fogsz!”.

A népvándorlás évszázadai után a fejedelmi törzs szállásterülete lett Szekszárd, amelynek magyar neve annyit jelent: 'sár(ga) színű kiszögellés'. Már legkorábbi okleveleink mutatják, hogy Csin, Bika és Fövestelck néven jelentős szőlőterületek biztosították az I. Béla által 1061-ben alapított apátság gazdasági súlyát. A később jelentős hiteles helyé vált egyházi központ életre hívóját a népemlékezet is megőrizte. Eszerint a szomjas király kívánságát visszhangozza a legszembetűnőbb domb neve: Bartina (bort inna). Valójában ez már

rác telepésekre utal, hiszen jelentése 'a barát (vagy testvér) szőlőhegye'.

A rácok a török hódoltság idején honosították meg a kadarka szőlőfajtát, s vele sajátos vörösborkészítési szokásaikat, amelynek nyomait még ma is megtalálhatjuk. A szandzsák székhelyé emelkedett mezőváros 1560-ban, Szent Márton napján szomorú példa színhelye lesz: Horváth Márk, Zrínyi Miklós elődje a szigetvári kapitányságban, elfoglalja és felgyújtja az adóját akadozva fizető helységet. A szörnyű pusztítás során harminc helybélit ölnek meg, túsul elhurcolnak tizenötöt, s több ezer aranyforint kárt okoznak az elfolytatott borral. Korabeli feljegyzések szerint két évig sem vetni-aratni, sem szőlőt művelni nem tudtak a lakosok. Nyolc év múlva azonban már Marc Antonio Pigafetta egyaránt dicséri a jól művelt vidéket, s a helyi bort, amelyet — hitük szigorú tilalma ellenére — az itt élő muzulmánok is derekasan fogyasztottak.

A XVIII. század elejére — Mérey Mihály apát szervező tevékenysége nyomán — újra virágzik Szekszárd, borát szerte Európában ismerik. A kuruc időkben a legvégsőkig kitart az apát és székhelye: őt magát fogságba vetik, s 1710-ben a városka határában fogják el Béri Balogh Adámot. Lassú, de biztos gyarapodás után, 1779-ben válik megyeszékhelyé a már csak címzetes apáti központ, amely másfél

évtized múlva, 1794-ben ismét a lányok martalékává lesz. Ötszáz házat pusztít el 1825-ben is a tűzvész, amely után Bezerédj István juttat ingyenes ételmezt a szűkölködő családoknak. Ugyancsak ő lett — immár a Polláck Mihály tervezte klasszicista megyeháza falai között —, aki nemeseink közül elsőként vállalta, hogy önként adózni fog. A neves épületben Liszt Ferenc hangversenyének emlékét őrzi a kiállítás, de emlékezhetünk itt az első magyar nemzetgazda, Csapó Dániel, az első honvédtábornok, Perczel Mór vármegyei szereplésére is.

A megyeszékhely híressé lett ez idő tájt Háry Jánosról, aki élő személy volt, s az őt irodalmi alakká nemesítő, ugyancsak itt született Garay Jánosról. Szegzárdi bordalában — több évtizeddel az egniek előtt — ő írta le a *bikavér* szót, amely saját nyelvi leleménye: „Már ha bor, legyen bor, (Hegyi bor, ne szilvalé! (Még vízből is csak az jó, (Mely hegyekből zúg elé!... (Töltsd pohárba és csodát látsz! (Színe, mint a bikavér, (Mégis a gyöngy, mely belőle (Fölragyog, mint hó, fehér”.

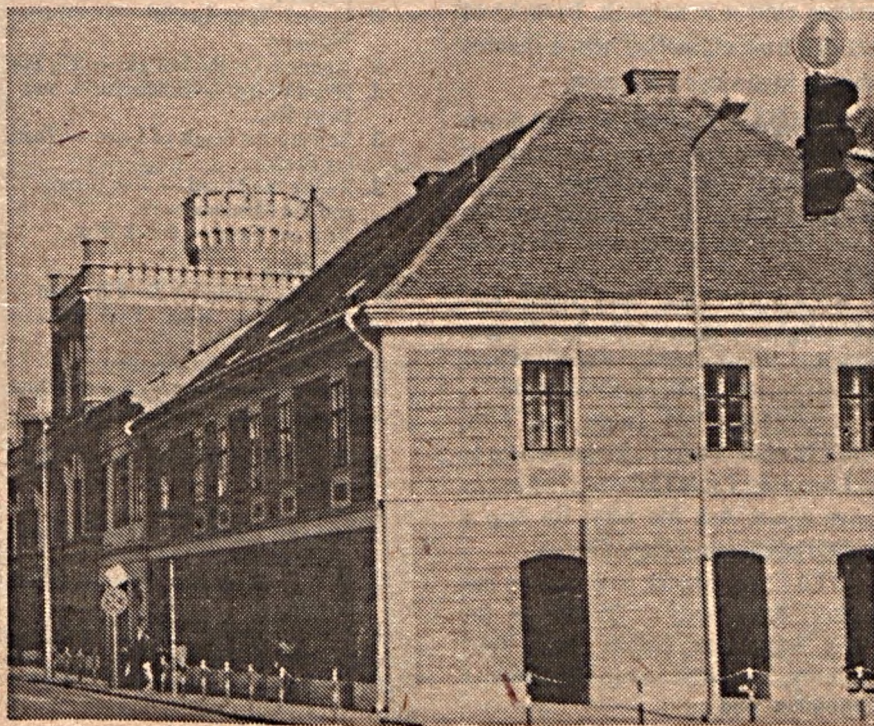
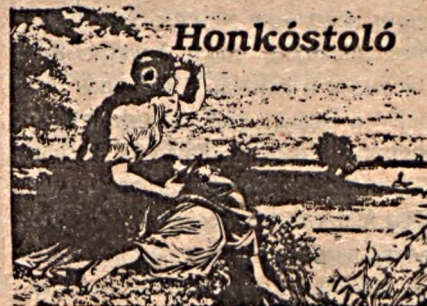
A helyi szőlő és bor azonban nemcsak erről, hanem világraszóló útjairól is híressé lett: Amerikába éppúgy eljutott hibátlan minőségben, mint Stein Aurélhoz, a forró Indiába, vagy a csalahatatlanság dogmáját megalkotó IX. Pius Pápához, Rómába. A bölcs egyházfő nyilatkozta azt, hogy „Ép kedélyemet, egészségemet egyedül ez tart-

ja fön”. Az 1890-es években a filoxéra (szőlőgyökértetű) és a hatalmas jégverések csaknem a végpusztulással fenyegették a jólét zálogát. Századunk elejére azonban már ismét virágzik a szőlőkultúra, amelynek ékes bizonyítéka, hogy itt készítették először mozgófilmet — 1908-ban — a természetéről és szüretéről.

Ekkor már három éve rendezett tanácsú város Tolna székhelye, amely az iparosítás hiánya miatt hat évtizedig, 1949-ig 14—15 000 lélek lakhelye. A II. világháború után sem változott gyökeresen ez a kép, s ma, negyven-ezer lakossal a legkisebb megyeszékhely a múlt hagyományait ápoló város. Az itt született Babits Mihály emlékmúzeuma az egyik leglátogatottabb irodalmi ereklyetár, de számon tartják Dienes Valéria, az első magyar professzornő, Hollós László gombatudós, Leopold Lajos szociológus szülőházát és munkásságát is. A ma élők közül Baka István, Csengey Dénes, Levente Péter, Mészöly Miklós és Szakály Ferenc vallja szűkebb hazájának a barátokat mindig szívesen látó Szekszárdot.

(Legközelebb kiváló alkalom lesz erre a szeptember 21. és 24. között zajló Szekszárdi Szüret rendezvénysorozata.)

Kép és szöveg: Töttös Gábor

A POPVILÁG JELENTKEZIK

HELLO!

VEZETI:

I. HÍREK—INFORMÁCIÓK

Bizarr szerelmi háromszög tartja izgalomban a Pet Shop Boys londoni és angliai rajongóit. Neil Tennant és Chris Lowe tudvaleg nem kedveli a női nemet, ám Liza Minelli fölkérésére készítettek neki egy dalt, Losing My mind (Elvesztettem az eszemet, értsd: beléd szerettem). A pletykáék szerint a fiúk valamelyike „mégis” szerelmes lett Lizába, de ő a másik fiút kedveli jobban. A folytatást izgatottan várjuk. A dal egyébként már lekerült a slágerlisták első tíz helyéről.

Roland Gift (Fyc) Guevara szerepére készül...

Amigo Junior

Roland Gift (képünkön) a Fine Young Cannibals éneke-se. A csapat nem indul turnézni az idén megjelent, egyébként nagyon jó lp-vel, mert Roland bejelentette, hogy filmszerepre készül. Meryl Streep-vel az oldalán Guevarát ját-sza, az Oliver Stone (Szakasz) által rendezett Evitában. A musical filmváltozatát 1990. végén kívánják bemutatni a moziban. Kiszivárgott az is, hogy Roland Che Guevara megformálásáért közel 2 millió fontot fog zsebre vágni. Így már érthető, miért nem koncertezik.

Egy régi Peggy Lee-dalt énekel Robert Palmer az elmúlt héten megjelent legújabb kislemezén. A dal az It Could happen to You (Így történhetett veled is) címet viseli.

Új kislemeze jelent meg Janet Jacksonnak (Miss You much — Örülten hiányzol) és a Cure-nak is (Lovesong — Szerelmi dal). Augusztus 19-én, délután három óraker egyetlen előadás erejéig átugrott Angliába a Bon Jovi. A teltházas koncert előjátékos zenekara a Europe volt.

A hét szencziós híre: négy éves hallgatás után összeáll a Tears for Fears. A szeptember végén megjelenő LP (Songs from the Big Chair — Dalok a nagy székről) címet viseli. A hamarosan piacra kerülő kislemez (Sowing the Seeds of Love — Elvetettük a szerelem magját) címet viseli. A kislemezen (és a nagyon is) olyan hírességek működnek közre, mint Phil Collins vagy Robbie McIntosh.

A hét nagylemeze: The Jacksons (Michael nélkül): 2300 Jacksons Street. A lemez legjobb felvétele: Nothin' (Semmi). A lemezen a Jackson család minden tagja közreműködik — még a Jackson papa és mama is. A család megmutatja, hogy mire képesek Jako nélkül. Nos, elárulhatom, hogy fantasztikus dolgokra. Ez a lemez egyszerűen frenetikus.

SOROZAT * SOROZAT * SOROZAT * SOROZAT * SOROZAT * SOROZAT * SOROZAT *

A Beatles összes lemeze 3. rész. The Beatles Historic Sessions (A Beatles történelmi időszaka). Duplalemez.

Kiadás: 1981. szeptember 25. A lemez hossza: 75 perc, 20 másodperc. A lemezt eredetileg a The Beatles Live at the Star Club in Hamburg 1962 címen jelentették meg 1977. május 25-én. Ekkor a lemez csupán 26 dalt tartalmazott, 1962-ben viszont 32 lett rögzítve. A többi elkeveredett, de 1981-re mégis előkerültek. Ez is szükségessé tette a teljes akkori anyag megjelentetését. Ezek a dalok mindaddig el lettek felejtve, míg a Beatles híressé nem vált. Az anyagot egy Taylor Kingsize nevű fickó rögzítette, s mikor a fiúk már hírnevet szereztek, följánlotta a menedzsernek, Epsteinnek. Ő fősvénységéről volt híres és csak 20 fontot akart adni az egészért. Taylor visszautasította, majd Liverpoolban elvesztette a kazettát. A hetvenes évek elején a Beatles első menedzsere kopogtatott Epstein ajtaján, a valahol megtalált kazettával. Sajnos, nagyon rossz állapotban volt, így az anyag lemeze nem kerülhetett. Az AFE cég egy különleges eljárással újjá tudta va-

rázsolni az egész kazettát, úgy, hogy monóban szólt, az 1962-es állapotnak megfelelően.

A lemezen három nyomtatási hiba található. A négy Beatle mellett föl-sorol egy stúdiózenészt is a szerkesztő (Stuart Sutcliffe-t), aki a lemez elkészítése előtt már meghalt. Ezen kívül két dalt írtak el, melyet nem a Beatles játszik, rajta sincs a lemezen.

A OLDAL: I' gonna sit right down and Cry over You; I saw Her standing There; Roll over Beethoven; Hippy, Hippy Shake; Sweet Little Sixtee; Lend Me Your comb; Your Feet too Big.

B OLDAL: Twist and Shout; Mr. Moonlight; A taste of Honey; Besane Mucho; Raminiscing; Kansas City; Where Nave You Been all My Life.

C OLDAL: Till There was You; Ain't Nothin' Shakin'; To know Her is to Love Her; Little Queenie; Falling in Love again; Ask Me why; Be Bop a Lula; Hallelujah; I Love Her so.

D OLDAL: Sheila; Red sails in the sunset. Everybody's Trying To Be Baby; Matchbox; Talkin' 'bout You; Shimmy, Shimmy; Long Tall Selly; I remember You.

SLÁGERLISTA

1989. szeptember 8.

LONDON

10. French Kiss — Lil Louis
9. Every day — Jason Donovan
8. Number Uno — Starlight
7. I just Don't have the Heart — Cliff Richard
6. I need Your Lovin' — Alyson Williams
5. Blame it On the Boogie — Big Fun
4. Hey Deejay — Beatmasters and Betty Boo
3. Sowing the Seeds of Love — Tears for Fears
2. Swing the Mood — Jive Bunny and the Mastermixers
1. Ride on Time — Black Box

NEW YORK

10. Keep on Movin' — Soul II. Soul
  9. Shower Me With Your Love — Surface
  8. Friends — Jody Whatley
  7. Secret rendezvous — Karen White
  6. Angel Eyes — The Jeff Haily Band
  5. The end of Innocence — Don Henley
  4. Heaven — Warrant
  3. Hangin' Though — New Kids on the Blocks
  2. Don't wanna lose You — Gloria Estefan
  1. Cold-Hearted — Paula Abdul
- A country and Western listát Keith Whitley (Wonder do You think of Me) vezeti.

Érdekvédelmet a „Ratkó unokák” nemzedékének

Az ezerkilencszázhetvenes évek derekán született gyermekek nemzedéke — a voluntarista népességpolitika következtében is — viszonylag „magas” létszáma miatt sokféle hátrány veszélyének van kitéve.

A társadalom- és szociálpolitika döntéshozói, bürokratikus reflexeiknek gátlástalanul engedelmessé hajlanak arra, hogy az anomáliáktól terhes népesedési helyzetnek e nemzedékekre zúduló gondjait rövid úton az érintettek terhére „oldják meg”.

Ennek az eljárás „stratégiának” egyik elemeként a középiskolák fenyegető zsúfoltságát úgy kívánták megoldani, hogy egyfajta felvételi vizsgarendszer, vagy más „kiszűrő mechanizmusok” közbeiktatásával e nemzedékek jelentős rétegeit egyszerűen ki akarták zárni a középfokú tanulmányokból. Javasolták mindezt akkor, amikor bizonytalan célszerűségű oktatási központok állhatnának rendelkezésre a középiskolai képzés szélesítéséhez. A demográfiai apály kiűrttett egyes intézményeket, a középiskolások diákok — ugyancsak a bürokratikus döntéshozatali mechanizmusok uralmának nyomán — óraszámuk tekintetében túlerheltek, fel-nőt munkanapnál hosszabb időre „bezártak” a szabad kapacitásaitól így megfosztott iskolákba. Felsejlik annak a réme, hogy az egyetemi tanulmányok lehetőségétől sokakat megfosztó eddigi gyakorlat, amely a maga előszeklekcijával annyi kontraszelekción termelt, megszűnése helyett tovább terjed, már gyermekkorban szedni kezdi a maga, iskolázatlanságra ítélt áldozatait.

Sajátos hátrányt, bizonyára egy egész életre kiterjedő hátrányt jelent egy viszonylagosan népesebb nemzedékhez való tartozás. A továbbtanulásból való nagyobb arányú kiszorulás veszélye ezeknek csupán egyike; az elhelyezkedés, a munkahely megtartása, a lakáshoz jutás és sok más terület újabb veszélyt tartogathat az érintettek számára. E nemzedékek életkilátásainak hátrányai csak úgy csökkenthetőek egy viszonylag elfogadható szintre, ha ma szüleik, holnap pedig ők maguk széleskörűen összefognak, érdekvédelmükre és érdekvényesítésükre. Akár olyan érdekszövetséget, egyesületet hoznak létre, amelynek megkerülésével nem lehet döntést hozni e sajátos hátrányos helyzetű csoportot érintő kérdésekben, és amely szükség esetén a méltányosság védelmében képes hathatós nyomás kifejtésére is.

Aligha szükséges hangsúlyozni, hogy a hátrányos helyzettel fenyegetett csoportok érdekvédelmének intézményesítése, intézményesülése nem öncél, nem az egyesületek továbbzaporítása, hanem az érintettek védelmén túl a társadalmi igazságosság méltányos értékét is szolgálja. Összefogásra kell hát felszólítani minden érdekelt szülőt, és rajtuk kívül is mindenkit, aki a kérdés jelentőségét átérzi, szavat kész felmenni fiataljaink iskolázatlanságának visszaszorítása ellen, közvetve a gyermekvállalás és gyermeknevelés méltóságának védelmére.

Kolozsi Béla

Köszöntjük

ENIKŐ

nevű olvasóinkat

Enikő régi keresztnévünk, az Enehből származik. A magyarság két regébéli ősapjának szülőanyja is az Eneh nevet viselte. Ez nem egészen költői név: a tudomány megállapítása szerint azonos a szarvasstehén jelentésű, ótörök eredetű únó szavunkkal. Az Enehből alkotta meg Vörösmarty Mihály képzelte A két szomszédvár című elbeszélő költeményében a becéző alakú bájos Enikőt, amely idővel bekerült nap-tárainkba is.

A Nap kél: 6.21 órakor
nyugszik: 18.58 órakor

A Hold kél: 18.44 órakor
nyugszik: 6.06 órakor

Továbbra is esős idő

Időnként csökken a felhőzet, de hosszabb napos időszak csak a déli, délnyugati országrészben várható. Gyenge eső, záporosodó többfelé lesz, csütörtökön, néhol zivatar is előfordulhat. Az északnyugatra forduló szél pénteken a Dunántúlon néha megerősödik. A legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 17, 22 fok között alakul.

Távolabbi kilátások szombattól kezdve:

Eleinte változóan felhős idő, főként északon lehet gyenge eső, zápor. Vasárnapról sok napsütésre lehet számítani, csapadék nem valószínű. Erősödik a nappali felmelegedés. A legalacsonyabb hajnali hőmérséklet általában 8, 13 fok között, a legmagasabb nappali hőmérséklet eleinte 18, 23, majd 22, 27 fok között várható. Jelentős mennyiségű, legalább 5 mm csapadék az ország területének 10 százalékán várható.

Alkoholkontroll akció

1989. szeptember 15.
14.00—20.00

Tevel — Kisdorog elágazó

— Vigoszky István fotóművész munkáiból nyílik ma kiállítás Pakson a munkás művelődési központban. A képeket a nagyközönség október 13-ig láthatja.

A süldő madonnától a szomorú martalócéig

Új tagokat vár a tanévben a Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó Gyermek Könyvklubja. A Magyarországon még szokatlan és újszerű vállalkozást az elmúlt évben hirdette meg a kiadó, hogy részt vállaljon a diákok olvasáskultúrájának fejlesztésében. A belépés feltételei változatlanok. A tagsági díj 50 forint. A gyermekek ingyen kapják meg a klub lapját, s a 14. könyvforgalomba nem kerülő könyvből ötöt kell megvásárolniuk.

Az elmúlt tanévben több mint 700 könyvklub alakult szerte az országban, s jelenleg 20 ezer általános iskolás diák tartozik tagjaik közé. A könyvklub idei kínálatában szerepel Fehér

Klára: Hetedhét tengeren, Megay László: A szomorú martalóc és Petrovác István: A süldő madonna című új regénye. A listán helyet kapott A Nap nyugati háza című antológia, amelyben indián népmesék olvashatók. A választékban szerepel Svékus Olivér: Titkosírások című munkája, az „Időgép-regények” új kötete. A sárkánygyökök nyomában, valamint Krúdy Gyula: A komáromi fiú és Dávid Antal: A kolozsvári futár című történelmi regénye is.

A Móra Könyvklub várja az iskolából az összegyűjtött jelentkezéseket, s kéri, hogy a megrendeléseket szeptember végéig juttassák el a Móra Kiadó címére.

Rábasebesi falunap

Rábaköz és a Völgység kulturális találkozóját rendezik meg a hétvégén (szeptember 17-én) a már hagyománnyá nemesedő rábasebesi falunapon. A vendégeket Hány Gyula tsz-elnök köszönti. Meghívott együttesek: Holló együttes (Szekszárd), Szélkerék népzenei együttes (Bonyhád), Bogyszlói néptáncgyűjtés, Pávakör (Vág), Vági néptáncgyűjtés, valamint a Bokréta együttes felnőt és ifjúsági csoportja.

Alakuló közgyűlés

A Demokratikus Magyarországért Mozgalom 1989. szeptember 16-án (szombaton) 10.30 órai kezdettel tartja alakuló közgyűlését a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem aulájában (Budapest, IX. Dimitrov tér 8.). A mozgalom országos zászlóbonító nagygyűlésén Pozsgay Imre államminiszter mond nyitó beszédet. Megvitadják, s várhatóan elfogadják az előkészítő bizottsághoz beérkezett javaslatok figyelembevételével készült Alapító Nyilatkozatot. A megalakulás kimondása után a működés ideiglenes szabályainak megállapítása szerepel napirenden, beleértve a mozgalmat képviselő, illetve az ügyek viteléért felelős tisztségviselők megválasztását.

Keretek között

Párbeszéd valahol Magyarországon:

— Jól nézünk ki. Hatvanezer NDK állampolgár tranzitállomása lettünk.

— Még mindig jobb hatvanezer hátizsákos NDK állampolgár tranzitállomása, mint ugyanennyi állig felfegyverzett szintén NDK állampolgár célállomása lenni!

Újjáépül Szemiramisz függőkertje?

A pályadíj: egy zsák dollár

Az iraki kormány pályázatot írt ki a világ hét csodája egyikeként számontartott legendás babiloni függőkert újjáépítésére. A legjobb terv elkészítőjének jutalma: másfél millió dollár.

A bonyolult építészeti szerkezetet feltételezések szerint II. Nabú-Kudurri-Uszur király építtette, aki időszámításunk előtt 605-ben lett az újbabiloni birodalom uralkodója. Hiteles képek, rajzok nem maradtak fenn

Mintegy kétezer éve maga a létezés is teljesen megsemmisült. Az ókori utazók leírásai alapján tud-

ni, hogy a függőkertet tartó pálmafaszerkezet 23 méter magas kőoszlopon nyugodott, s az Eufrátesz-folyóból kiemelt vízzel öntözték a buja növényzetet.

A régészek szerint egyébként tévedésből tulajdonítják a kertet Szemiramisznak. Ő valóban élt, de asszír királynő volt az i.e. IX. században.

A babiloni függőkertet azonban állítólag Nabú-Kudduri-Uszur feleségének, Amürtisznek építtette, aki messzi vidékről származott és nem érezte magát otthonosan a babiloni síkságon.

Felhívás tüntetésre

Aki ápol, eltakarják?

Mi, ápolónők és ápolók, szükségesnek érezzük az ország tudomására hozni, hogy a jelenlegi adózási rendszer súlyosan veszélyezteti a kórházi betegellátást. A mi gondunk az ország gondja is. Mindenki lehet beteg! Méltánytalannak érezzük, hogy a túlórában végzett munkánk után járó fizetésünket az alapbérhez kapcsolva adóztatják. Ennek következtében minél többet dolgozik valaki, az órábéré — nettó jövedelemben — egyre csökken. Az időnk egy részében már ingyen munkát adunk az egészségügynek.

Jogos követelésünknek szeretnénk érvényt szerezni! Kérünk mindenkit, aki velünk egyetért, hogy 1989. szeptember 26-án, kedden tüntetésen vegyen részt! A tüntetés gyülekezőhelye az Egészségügyi Minisztérium előtt (Budapest, V. kerület Arany János u. 6/8.) délután 4 órakor. Kérjük a részvételről való visszajelzést!

Cím: Országos Ideg-Elmeógyógyintézet, Budapest II. Vöröshadsereg útja 116. 1021 — IV-es Pszichiátriai Osztálya. Tel.: 1 760-922/291.

(OS)

Ítélet

Meg nem erősített hírek szerint az MSZMP néhány kilépett tagját több évi egyházra ítélték.

Baló György a TV2 igazgatója

Szeptember 15-től Baló György kapott megbízást a TV2 igazgatói és főszerkesztői teendőinek ellátására. Az 1991 végéig kinevezett igazgató feladata, hogy vezetői munkája mellett előkészítse a TV2 1990

márciusától érvényes műsorstruktúráját a két program egyenrangúságának jegyében.

A részleteket a közeljövőben sajtótájékoztatón ismertetik a közvéleménynek.

Elindult a kupaexpress

Három csapatunk reménykedhet

Kedden és szerdán négy magyar csapat lépett pályára az európai labdarúgó kupák első fordulójában. A legmegbízhatóbb rajtot — igaz, a legcönnyebb ellenféllel szemben — a Ferencváros vette: a zöld-fehérek otthonukban 5:1-re legyőzték a finn cupavédő Haka Valkeakoski csapatát. Nem reménytelen a bajnok Bp. Honvéd és az UEFA Kupában szereplő Videoton helyzete sem, míg ugyanez nem mondható el a Kijevben nagy vereséget szenvedett MTK-VM-ről, amely már elszállt.

A bajnokcsapatok mérkőzései különösebb szenzációt nem hoztak, valamilyen esélyes igazolta az előzetes elvárásokat. A BEK-védő olasz AC Milan otthonában biztosan verte a finn HJK Helsinkit (4:0), míg a másik miánói együttes, az itáliai bajnok Internazionale egygólos hátránnyal (0:1) fogadhatja két hét múlva a svéd Malmö. A francia nagyiparos, Bernard Tapie beígért supercsapata, az Olympique Marseille a dán Brøndby ellen győzött 3:0 arányban. A Kupagyőztesek Európa Kupájában: Két alapos meglepetés született, a kupagyőztesek szerdai találkozói során a KEK-címvédő spanyol Barcelona meglehetősen nehéz helyzetből várhatja a folytatást: a katalánok ugyanis mindössze a 84. percben egyenlítették tizenegyesből a lengyel Legia Warszawa ellen. A megfélélt büntetőt az ósztól szerződötett holland idegenlégiós, a kitűnő hávéd Ronald Koeman értékesítette. Az a tény, hogy a barcelonaiak félelmetes-

nek tartott otthonukban mindössze ezt az egyetlen találatot érték el, nem éppen a csatárokat dicséri. Lehet, hogy Johan Cruyff vezetőedző azóta megbánta, hogy az idén már nem tartott igényt az angol Gary Linekerre?

A másik meglepő eredmény az albán Dinamo Tirana csapatát dicséri. A labdarúgásban a közelmúltig alig jegyzett ország kupagyőztese a román Dinamo Bucuresti 1:0 arányú legyőzésével hajtott végre ritka fegyvertényt.

A magyar idegenlégiósok együttesei közül Fitos József csapata, a görög Panthinaikos 3:2-re nyert odahaza a walesi Swansea ellenében.

BEK:

Bp. Honvéd — Vojvodina (jugoszláv) 1:0 (0:0)
 Derry City (ír) — Benfica (portugál) 1:2 (0:0)
 Dynamo Dresden (keletnémet) — AEK Athén (görög) 1:0 (0:0)
 PSV Eindhoven (holland) — Luzern (svájci) 3:0 (1:0)
 Glasgow Rangers (skót) — Bayern München (nyugatnémet) 1:3 (1:1)
 Linfield (északír) — Dnyepri (szovjet) 1:2 (0:1)
 FF Malmö (svéd) — Internazionale (olasz) 1:0 (0:0)
 AC Milan (olasz) — HJK Helsinki (finn) 4:0 (2:0)
 Olympique Marseille (francia) — Brøndby (dán) 3:0 (0:0)
 Rosenborg Trondheim (norvég) — KV Mechelen (belga) 0:0

Ruch Chorzow (lengyel) — Szredec Szófia (bolgár) 1:1 (1:1)
 Sliema Wanderers (máltai) — Nentori Tirana (albán) 1:0 (0:0)
 Sparta Praha (csehszlovák) — Fernebahce (török) 3:1 (0:1)
 Spora Luxembourg (luxemburgi) — Real Madrid (spanyol) 0:3 (0:1)
 Steaua Bucuresti (román) — Fram Reykjavik (izlandi) 4:0 (2:0)
 FCS Tirol (osztrák) — Omonia Nicosia (ciprusi) 6:0 (2:0)

KEK:

Admia Wacker (osztrák) — AEL Limassol (ciprusi) 3:0 (0:0)
 Anderlecht (belga) — Ballymena United (északír) 6:0 (3:0)
 Barcelona (spanyol) — Legia Warszawa (lengyel) 1:1 (0:1)
 Besiktas (török) — Borussia Dortmund (nyugatnémet) 0:1 (0:1)
 Brann Bergen (norvég) — Sampdoria (olasz) 0:2 (0:1)
 Dinamo Tirana (albán) — Dinamo Bucuresti (román) 1:0 (0:0)
 FC Groningen (holland) — Ikast (dán) 1:0 (0:0)
 Panathinaikos (görög) — Swansea (walesi) 3:2 (2:0)
 Torpedo Moszkva (szovjet) — Cork City (ír) 5:0 (4:0)
 Valur (izlandi) — Dynamo Berlin (keletnémet) 1:2 (1:0)

UEFA Kupa

Aberdeen (skót) — Rapid (osztrák) 2:1 (0:1)
 Atalanta (olasz) — Szpartak Moszkva (szovjet) 0:0
 Atletico Madrid (spanyol) — Fiorentina (olasz) 1:0 (0:0)
 Auxerre (francia) — Apollonia Fier (albán) 5:0 (1:0)
 Dinamo Kijev (szovjet) — MTK-VM 4:0 (3:0)
 Glentoran (északír) — Dundee United (skót) 1:3 (0:1)
 Hansa Rostock (keletnémet) — Banik Ostrava (csehszlovák) 2:3 (2:0)
 FC Karl-Marx-Stadt (keletnémet) — Boavista (portugál) 1:0 (1:0)
 1. FC Köln (nyugatnémet) — Plasztika Nitra (csehszlovák) 4:1 (1:1)
 Kuusysi Lahti (finn) — Paris SG (francia) 0:0
 Lilleström (norvég) — Werder Bremen (nyugatnémet) 1:3 (0:2)
 Örgryte (svéd) — Hamburger SV (nyugatnémet) 1:2 (0:1)
 PAAK Szaloniki (görög) — FC Si-on (svájci) 1:0 (1:0)
 Rad Beograd (jugoszláv) — Olympiakos Pireusz (görög) 2:1 (1:0)
 Rovaniemi Palloseura (finn) — GKS Katowice (lengyel) 1:1 (1:1)
 Twente Enschede (holland) — FC Bruges (belga) 0:0
 VfB Stuttgart (nyugatnémet) — Feyenoord (holland) 2:0 (1:0)
 Valencia (spanyol) — Victoria Bucuresti (román) 3:1 (1:0)
 Wettingen (svájci) — Dundalk (ír) 3:0 (1:0)
 Zenit Leningrád (szovjet) — Naestved (dán) 3:1 (1:1)
 Zsalgiris Vilnius (szovjet) — IFK Göteborg (svéd) 2:0 (1:0)
 FC Porto (portugál) — Flacara Moreni (román) 2:0 (1:0)

Az első felvonulás után

Gyorsmérleg Bicskeitől

Gianni Moranni: továbbjut a Honvéd

A kupaszerda első felvonása után a szövetségi kapitányt Bicskei Bertalant kértük meg, hogy néhány mondatban értékelje a magyar labdarúgó csapatok szereplését, és szóljon az esélyekről.

— A Videotonnak 50% esélyt adtam a győzelemre, mert a csapat tavalyi önmagához képest kissé megtorpant, úgy is mondhatjuk: hullámvölgyben van. Ennek ellenére helytálltak, és most már 60% esélyt adok Petreséknak, a továbbjutásra.

— A Ferencváros simábban nyert, mint vártam, továbbjutása aligha lehet kérdéses. Bár azt is el kell mondani, hogy ma már az európai labdarúgás ki egyenlítetttsége miatt idegenben senki sem léphet pályára 100%-os biztonsággal. A Fradi játéka különösebben nem tetszett, de a remekbe szabott gólok annál inkább, ami önmagában dicséretes. Tetszett a válogatott Limperger, Kellert játéka és Kincses is.

— A Honvéd lehetőségeit nagyban behatárolta az, hogy a mérkőzés jelentős részét 10 emberrel voltak kénytelenek játszani így a minimális 1 gólos győzelem nagy fegyvertény az erős jugoszláv csapat ellen. Nehéz dolguk

lesz idegenben, 50% esélyt adok a piros-fehéreknek a továbbjutásra.

A válogatottak közül Sallai és Disztl P. tetszett, Fodort a gólja dicséri.

— Ön szerint a kiállítás jogos volt?

— Szerintem nem, ha ugyanez a Vojvodina pályáján történik, és a hazai játékos követ el hasonló szabálytalanságot, sportszerűtlenséget, biztos vagyok benne, nem jár érte kiállítás.

— Az MTK mint ahogyan sokan láthatták, egy klasszis csapatot fogott ki, ilyenkor egyszerűen nincs ellen-szer. A második féldőben, amikor a szovjetek nem erőltették annyira a góllövést, ebben az időszakban többet vártam volna az MTK-tól.

*

A Kispesti mérkőzést megtekintette a Mai Nap című lap vendégeként hazánkban tartózkodó világhírű énekes, Gianni Morandi is.

— Jól szórakoztam a kispesti mérkőzésen, tetszett a Honvéd játéka, szerintem továbbjutnak.

Vajda

Búcsúzni csak szépen szabad

Coe utolsó fellépése

Valószínűleg pénteken láthatják utoljára versenyen futni az atlétika hívei Sebastian Coe-t, a britek világlklasszis középtávfutóját.

Coe (33) már Barcelonában a Világkupán jelezte: ott futott utoljára a válogatott színeiben, és most úgy tűnik, végleg felhagy az aktív sportolással. Pénteken Londonban, a Crystal Palace nemzetközi versenyén áll rajthoz 800 méteren, itt szeretett volna visszavágni a szomáliai világbajnok Abdi Bilének a barcelonai vereségért. Bile azonban nem vállalta az összecsapást, ő inkább 1 mérföldet futott volna. Andy Norman, a találkozó menedzsere erre viszont nem volt hajlandó kifizetni a kért fellépti díjat.

Így aztán a visszavágó elmarad és Coe minden bizonnyal győzelemmel vonulhat vissza. Feltéve, ha valóban

visszavonul, mert úgy nyilatkozott, hogy száz százalékgig még nem döntött. Lehet, hogy mégis kitart az 1992. évi barcelonai olimpiáig. Azonban mégis az látszik valószínűbbnek, hogy felhagy a versenyzéssel, mert ígéretes politikai pályafutás előtt áll. Máris sportminiszter-helyettes és parlamenti képviselőnek is jelölték. Ezzel viszont egyre nehezebben tudja összeegyeztetni a mindennapi kemény edzéseket.

A londoni versenyen egyébként Bile nélkül is igen erősnek ígérkezik az 1 mérföld mezőnye, lévén minden valószínűség szerint rajthoz áll az 1500 és 5000 méter között a mérföld kivételével valamennyi távon világsúcstartó marokkói Said Aouita, az olimpiai ezüstérmes Peter Elliott és a Szóulban bronzérmes nyert keletnémet Jens-Peter Herold.

Budapesten tesztelt Ayrton Senna. A legnagyobb titoktartás közepette keddtől csütörtökig a Hungaroringen tesztelt a McLaren autós Forma 1-es csapat, a márka világbajnoki cím védője, a jelenlegi pontverseny éllovasa. A meglepő hírt Steinhacker Róbert, az OTP-Penta Tours utazási iroda sportrészlegvezetője közölte. Steinhacker Róbert elmondta, csak a világbajnoki címvédő brazil Ayrton Senna vett részt a gyakorlásban. A másik pilóta, a kétszeres világbajnok, az idei pontversenyben is vezető francia Alain Prost nem tartott a csapattal. Az elmúlt vasárnapi, monzai futamon nyertes Prost távolléte bizonyára azzal is összefüggésben van, hogy nemcsak az idei motort, hanem a jövő évit is próba alá vetették, az eredmények pedig nyilván nem tartoznak arra a versenyzőre, aki a napokban a legnagyobb ellenlábashoz, a Ferrarinhoz szerződött.

A totókirály mesél II.

„Még kifuthat a pályára a Molnár Tibor SC”

Technikai vezető nem akar lenni

Egy időre becsukjuk a múlt című dossziét. Arról érdeklődöm, ha ennyire imádja még mindig a focit, ennyire szeret az öltöző közelében lenni, akkor miért nem a futballban dolgozik? — intézőként, technikai vezetőként. Igaz, ismerve a néha-néha már felelőtlenségbe is átcsapó bohémságát, szórakozottságát, ez hamar bonyodalmakhoz vezethetné. Molnár úr elfelejtene például megrendelni a szállást, az uzsonnát, mert éppen valami más közbejött. Mint megtudtam, a minap hazalátogató sztár, Varga Zoli, csekély három óra hosszát várt rá.

— Látod, ez az!... Engem az cseppet sem elégitene ki, hogy naphosszakat azért rohángáljak, csámborogjak, hogy legyen a fiúknak szállásuk, legyen a meccs után kóla, üdítő, szendvics. Ennél én több vagyok. Mégpedig egy olyan tulajdonságokkal bíró egyén, aki meglátásai, megérzései következtében egy jó edző szakmai partnerévé tud válni. A mai magyar helyzetben, különösen a technikai vezető funkcióban ebbéli képességem, ahogy mondani szokás: holt tőkévé válik, mert maga a szakma, maga az edző is a háttérben van.

— Milyen jelentősebb megérzéseid, meglátásaid voltak a múltban, ami

az általad említett erények létét igazolja?

— Mélységes Fradi-szeretetem, — szimpátiám miatt mondtam annak idején Dalnoki Jenőnek — aki egyébként edzőm volt —, hogy a még alig ifjú títán Kiprichet igazolja le, mert a közeljövő egyik nagy magyar csatáregyénisége lesz. A mester, akit egyébként mint embert és szakembert egyaránt máig nagyon tisztellek, rálegyintett véleményemre, valami ilyesmit morgott: „Ne hülyéskedj, ebből a satnya fiúból nem lesz senki.” Aztán a Rábánál is bejött a jóslatom, amikor megjegyeztem a vezetőknek, hogy Pölskei eltávozásával nem vesztek semmit, mert az utánpótlásban már ott bontogatja a szárnyait az új nagy csatár: Hajszán.

— Nem lehet, hogy a véletlenek egybeeséséről van szó?

— Nem, mert még sorolhatnám a példákat. Szívesen nézek ifjúsági mérkőzéseket, és ki tudom szűrni, hogy kiből vagy kikből lesz, lehet valaki. Mond ez a név neked valamit, hogy Lehoczki?

— Nem, a futballban nem különösebben.

— Akkor elárulom, hogy a DVTK-nál van, és szinte biztos vagyok abban, hogy hamarosan valame-

lyik NB I-es csapatban találkozhatunk vele. És nem úgy, mint egy ígéretes tehetség, akiből lehet valaki, akinek még gyökeret kell vernie az élvonalba, hanem úgy, mint aki mérkőzésről-mérkőzésre bizonyít.

— De Molnár Tibor hiába szállítaná a tehetségeket, ettől még nem javulna varázsüdítésre a magyar foci nemzetközi eredményessége, ázsiója.

— Aláírom, a jelenlegi helyzetben nem sokat jelentene. De a valódi, profi körülmények között már más lenne az ábra, de ennek eljövetele nem látható időn belül. Némi esély lenne erre, ha Puskás, Varga Zoli, Kubala és a többi igazi profi hazatérne, munkát vállalna a magyar fociban, mert igazán ők lennének képesek profi szellemet, szemléletet behozni. A jellekből ítélve, ez nem válik valóra. Nem csoda, hogy nem hívják őket, a jelenlegi edzői, vezetői garnitúrának (tiszteltet a kivételnek, mert ilyenek is vannak) valahol, ha tudat alatt is, de érdeke a jelenlegi helyzet konzerválása.

— Pessimista vagy, de nem ok nélkül. Ezek szerint már arról is lemondta, hogy az általad megálmodott, NB I-ig jutó Molnár Tibor SC, aminek értelemszerűen te vagy a főnöke, mindenesé, kifusson a pályára.

Édes-bús mosoly az arcán, megelevenednek előtte azok a totóper idején elejtett félmondatok, bírósági egypercesek, amikor nekiszegtezték a kérdést: mire hajtott, miért hajszolta a pénzt, mit akart elérni vele? A válasz: egy saját csapatot!

— Nézd, ha a totóból összejön egy tízmilliós alaptőké, ami egyáltalán nem illúzió, akkor megvalósíthatom még álmomat. Különösen ma, amikor más világot, a vállalkozók világát éljük. Átvinnék egy csaknem teljesen megyei vagy NB III-as csapatot. A mai serdülő tehetségekből odavinnék vagy egy tucatralátót. A többre hivatott, fiatal edzői garnitúrából megnyernék az ügy érdekében néhányat magamnak, akiket főfoglalkozásban alkalmaznánk — és ugyanannyi gázsit értek, prémiumért, mint amennyit az NB II-ben és az élvonalban tudnának keresni. Ők az előkészítő csoporttól kezdve a serdülőn és az ifin át, egészen a felnőtt csapatig vinnének mindent. Őt éven belül garantáltan az NB II-be, de inkább az NB I-be lennének. Nem fogyna el a pénzem, mert a sikeres szakmai munka eredményeként hamar lenne komoly bevételünk. A Molnár Tibor SC egy nyári holidében — tekintettel arra, hogy a hazai focipiacon kereslet van, de kínálat nincs — minden évben minimum 6–8 olyan tehetségű, képzettségű, ha úgy tetszik, félkész játékos tudna piacra dobni, akikért legalább kétmillió forintot kasszírozna. (Folytatjuk)

Bálint Gy.

Pécsett a szombati forduló mérkőzése

Garami: Egyszer megrezdül a Dózsa hálója!

Varga: „... A mi akarunk érvényesül”

Csodáljuk alaposan megújuló Újpesti Dózsa, amely öt forduló után nemcsak azzal hívja föl magára a figyelmet, hogy százszázalékos, de még gólt sem kapott. Egyszer minden sorozatnak vége szakad, vallják a Mecsek alján, ahol bosszankodnak ugyan az idegenben elhullajtott pontok miatt, de optimisták is, hiszen odahaza eddig hengereltek: a szenvedő alany a Fradi és a Videoton volt. Most a „nagyá nőt” Dózsa ellen, egy ici-pici egygólos győzelemben is ki-egyeznének.

— Azt nagyon valószínűnek tartom, hogy Pécsett megrezdül majd az Újpest hálója — legalább egyszer, de hogy ez pontban majd mit jelent számukra, azt nem tudom — mondta a különböző testi fájdalomtól ezúttal mentes vezetőedző, Garami József.

— Két nagy kontraleső csapat találkozik. — Pontosan erről van szó. El kell ismerni: ma Magyarországon az Újpest játssza a szervezett védekezésből induló ellentámadásos játékot. Adott volt ehhez a védelmük és igazoltak olyan csatárokat, akik középpályásként a mélységből indulva kitűnők, ráadásul ott a Rubold, aki elosztja a labdákat. Egy szó, mint száz: nehéz dió lesz a Dózsa legyőzése.

— A kis Braun hibái pontokba kerültek Siófokon, marad a csapata?

— Igen, nem változatok, vagyis a Bodnár—Kónya, Bódog, Braun, Palaczky—Megyeri, Turi, Bérczy, Czéh—Lovász, Lehota összeállításban kezdünk.

Braun Károly, a 19 éves hátvéd: — Leszidtak

az újságok, szeretnék javítani a Dózsa ellen. Nincs bennem félsz. Jöhet Bácsi vagy Miovecz is — mondta a tehetséges játékos. Csak a győzelemmel lennék igazán elégedett.

(Garamira egyébként még rákérdeztünk, hogy miért kezdtek olyan ámosan Siófokon, a mesteredző a szakmai ok mellett a világlátásnak a PMSC számára szokatlan hatását is megemlítette, majd egy poénnal búcsúzott: — „A csepeli meccsig gyűjtünk szentjánosbogarakat, azok talán” tudnak segíteni.

Újpesten természetesen szeretnék, hogy a jövő héten is beszédtem adjanak a szurkolóknak, bár — ahogy Varga István első szavaiból kivettem — azzal is elégedettek lennének, ha megőriznék veretlenségüket a pécsi vendégjáték után is.

— Tiszteljük a Pécsét, de úgy érzem rájuk tudjuk kényszeríteni, játékunkat, a mi akarunk fog érvényesülni.

— Kockázatot a Dózsa?

— Nem. A saját támadójátékát játssza.

— Hány kimondott csatárral játszanak majd?

— Most is hárommal. Én is csodálkoztam, hogy az újságokban csak kettőt tüntetnek fel. A tervezett csapatom: Brokhauser—Huszárik, Kósa, Kovács, Szlezák—Miovecz, Rubold, Balogh—Zsivótzky, Bácsi, Katona.

— bégyé —

Ez lenne a tizedik

Spitz újból a spiccre készül

Az USA Today című amerikai országos napilap legutóbbi száma egy olyan visszatérési kísérlet hírért röppenti fel, amely minden eddigin túltesz — ha megvalósul —, hiszen egy olyan sportágról van szó, amely a tizenévesek, de legjobb esetben is a húszon éppen hogy túl járók „vadászterülete”.

Minden idők legeredményesebb úszója, az amerikai Mark Spitz indulni akar az 1992-es barcelonai olimpián, amelynek idején már 42 éves lesz Mexikó kétszeres és München hétszeres bajnoka!

Ha valaki azt hinné, hogy szeptemberi tréfáról van szó, az téved, mert a hírt több forrásból is megerősítették. Ilyen értelemben nyilatkozott Sherm Chavoor, Spitz egykori edzője és Rowdy Gaines, a hetvenes—nyolcvanas évek kiváló amerikai úszója is.

— A müncheni olimpián 54.27 másodperces idővel nyertem a 100 m pillangót, s tavaly, Szóulban a suriname-i Anthony Nesty csak 1.27 másodperccel úszott jobbat, s az is elég volt az

aranyéremhez — mondta Spitz Bud Greenspannak, a cikk szerzőjének. (Greenspan „főállásban” producer, ő készítette a szöuli olimpiáról forgatott egész estét betöltő filmet.) — Húsz évvel ezelőtt viszonylag kezdetleges edzőmódszerekkel értem el az eredményeimet, a mai metodikával tizedeket, sőt másodperceket javulhatok 1972-es önmagamhoz képest.

Igen ám, de negyven körül versenyre kelhet-e Spitz a húsz évvel fiatalabbakkal?

— Sohasem hagytam abba igazán az úszást, mindig is „karban tartottam” magam — mondta ezzel kapcsolatban Spitz. — München előtt egyébként — persze több év alatt — 40 000 kilométert úsztam, most 6000 is elég lesz, hogy felkészüljek a barcelonai olimpiára. Egyébként ha nem is szereztem meg a tizedik aranyéremet, ezzel a vállalkozással óriási propagandát fejthetek ki az úszás népszerűsítésére. Jóval nagyobb, mint annak idején a kilenc olimpiai győzelemmel.

Rádió, televízió

KOSSUTH RÁDIÓ

8.20: Fűtől-fáig. 9.00—11.00: Napközben. 11.05: Népdalok. 11.32: A Rádiószínház bemutatója. 12.45: Külpolitikai arcképcsarnok. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: Erről beszélünk... 14.35: Olasz dalok. 15.00: Magyar Írás. 15.49: Tamburás öregúr. 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Hangoló. 17.05: Fiókszerkesztőség. 18.05: Láttuk, hallottuk, olvastuk. 18.20: Levelekre röviden. 19.15: Sportvilág. 19.30: Hol volt, hol nem volt... 19.40: Népdalok, népiáncok. 19.50: Gong. 20.00: A művelődéspolitikai rovat műsora. 20.30: Gena Dimitrova Csajkovszkij-áriákat énekel. 21.00: Kilátó. 21.45: „Hajszálgyöke-rek”. 22.00: Hírvilág. 23.00: A Magyar-vonósnégyes felvételeiből.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Az izraelita felekezet húszperce. 8.25: Rivaldafényben: Régi magyar rock. 9.05: „Mag, mag, fényes mag, benn aluszik a nap”. 10.05: Klasszikus operettek. 11.05: Mit üzen a Rádió? 11.45: Peter Nero zongorázik. 12.10: Nóták. 12.53: Édes anyanyelvünk. 13.05: Pophullám. 14.00—16.55: Péntektől — péntekig. 17.05: Kölyökrádió. 17.30: Ötödik sebesség. 18.30: Pop-regiszter. 19.05: Garázs. 19.35: Kívánságműsor. 21.05: Régi nóta, híres nóta. 22.00: Máról holnapra. 23.10: Sporthíradó. 0.15—4.20: Éjfél után.

BARTÓK RÁDIÓ

9.08: Évszázadok zenekari muzsikája. 10.30: Operarészletek. 11.25: Új lemezeinkből. 12.05: Zenekari muzsika. 14.00: A Svéd Rádió énekkara énekel. 15.03: Zenekari muzsika. 16.05: Forbáth Imre összegyűjtött írásai. 16.15: Rimszkij-Korszakov: Májusi éj. 18.30: Kamarazene. 19.05: Zenekari muzsika. 20.30: „Mexikói dal”. 20.50: Országok, tájak népzeneje. 21.03: Josef Suk hegedül, Alfred Holec zongorázik, André Navarra gordonkázik. 21.55: Cherubini operáiból. 22.25: Magyar zeneszerzők. 22.54: Világsikerű zenés filmek.

TV1

9.00: Képűjság. 9.05: Tévétorna. 9.10: Egy nap a csúcson. 9.30: Pintér

József: „Egy óra múlva itt vagyok...” (1973). 10.45: Képűjság. 16.55: Hírck. 17.00—19.00: Péntek délután. 17.00: Évgyűrűk. Kb. 17.30: Téka. Kb. 17.40: Riportfilm. 17.55: Reklám. Kb. 18.00: Ablak. 19.05: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Párizs '89. 21.05: Reklám. 21.10: A Nap lánya. 22.30: Híradó 3.

TV2

17.00: Képűjság. 17.15: TV2. 17.45: BUMM!!! 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.46: TV2. 19.00: Teühely. 20.24: TV2. 20.45: Ki viszi át a szerelmet? 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 22.10: Shakespeare összes drámái a BBC feldolgozásában. Kb. 0.10: TV2. Napzártá.

SKY CHANNEL

6.30: Üzleti hírek. 7.00: DJ Kat Show. 9.30: Panel Pot Pourri. 11.00: Sullivanék. 11.30: Sky-krónika. 12.30: Gond-fórum. 13.00: Egy másik világ. 13.55: Közkórház. 14.50: Változó világ. 15.45: Szeretni. 16.15: Fiatal orvosok. 17.00: Visszaszámlálás. 18.00: Eurosport.

SUPER CHANNEL

7.00: Hírek. 7.05: Időjárás-jelentés. 7.09: Üzleti hírek. 7.30: Hírek, időjárás-jelentés. 7.39: Üzleti hírek. 8.00: Időjárás-jelentés. 8.02: Egyveleg. 15.30: Off the Wall. 16.30: On the Air. 18.30: The Global Chart Show. 19.30: The Lloyd Bridges Show. 20.00: Turistamagazin. 20.25: Hollywood belülről. 20.50: Transmission. 21.50: Világhíradó. 22.00: Chart Attack. 23.00: Koncertkülönlegességek. 0.00: Hírek, időjárás-jelentés, majd Egyveleg.

TV5

16.05: Hírek. 16.10: Magazin. 17.10: Esély a daloknak. 17.30: Konyhatitkok. 18.05: Hírek, időjárás-jelentés, közvetítés Carcana-ból. 18.30: Pihenőidő. 19.00: Ushuaia. 19.30: Hírek, időjárás-jelentés. 19.40: Csillagó papiros. 20.00: Európaiak klubja. 21.00: Úticélok. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: Filmklub: Miénk az élet! 23.35: Vendégségben Frednél. 0.35: Csillagó papiros. 0.55: Műsorzárás.

SAT1

6.00: Jó reggelt a SAT1-gyel! 9.00: Hírek, időjárás. 9.05: Tévébolt. 9.30: Műsorelőzetes. 9.35: A vörös hajú Anne. 10.00: Hírek, időjárás. 10.05: Közkórház. 10.50: Ötletek konyhatündéreknek. 11.00: Hírek, időjárás. 11.05: Fiataloknak kell a szerelem. 13.00: Tévébörze. 14.00: Horoszkóp, műsorelőzetes. 14.05: Az igazi szelleműzők. 14.30: Boldog napok. 14.55: Az arany lövés. 15.05: Közkórház. 15.50: Pénzügyi öletek. 16.00: Tévébolt. 16.25: Az arany lövés. 16.35: Bonanza. 17.25: Ötletek vásárlóknak. 17.35: Hírek, időjárás. 17.45: Műsorelőzetes. 17.50: Boszorkányt szeretek. 18.15: A hibbantak. 18.45: Híradó. 19.00: Szerencsekerék. 19.30: Egy Duke ritkán jár egyedül. 20.25: Időjárás-jelentés. 20.30: Fantáziasziget. 21.25: Hírek. 21.30: Frankie és bajtársai. 23.40: Hírek, sport, időjárás. 23.50: Lövések a hegedűtökből. 1.15: Műsorelőzetes.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

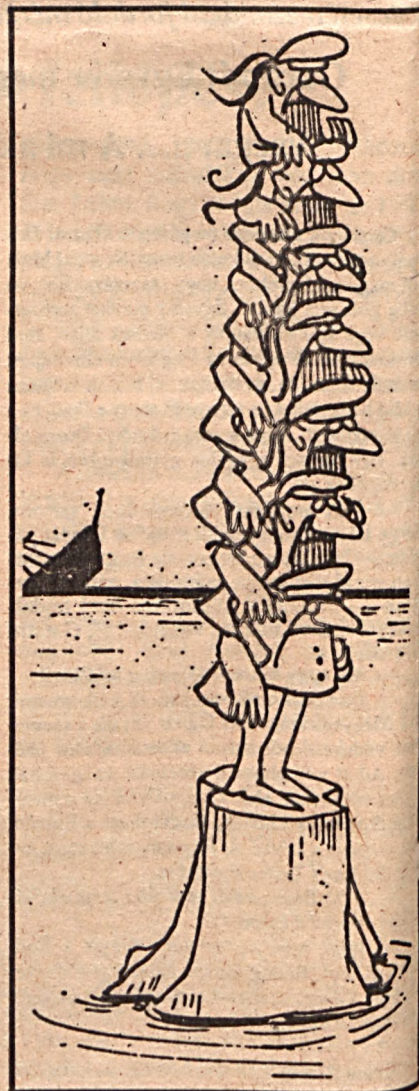
1. műsor: 8.10: Műsorismertetés. 8.15: Hírek. 8.20: Tv-naptár. 8.30: Saram, baram. 9.00: Iskolai program. 10.30: Hírek. 10.35: Iskolai program. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismertetés. 12.40: Elmulasztották — nézzék! 16.30: Magyar híradó. 17.15: Tv-napló. 17.35: Sorozat gyermekeknek. 18.05: Számok és betűk. 19.25: Népzenei műsor. 19.10: Időjárás. 19.13: Hírek külföldi turisták számára. 19.18: Rajzfilm. 19.30: Tv-napló II. 19.53: A mai sport. 20.00: A megpecsételt tizenkettő. 21.00: Szórakoztató műsor. 21.30: Tv-napló III. 21.50: O, sóle mió... 22.50: Hírek külföldi turisták számára. 22.55: Rádás program. 1.25: Hírek. 1.30: A szombati műsor ismertetése.

2. műsor: 18.40: Műsorismertetés. 18.45: Kritikus pont. 19.15: Tudományos program. 19.30: Tv-napló. 20.00: A hét műsora. 20.45: Hírek. 20.52: Időjárás. 20.55: Parlamenti krónika. 21.15: Egy szerző, egy film. 21.35: Játékfilm. 23.05: Video-éjszaka. 3.00: A szombati műsor ismertetése.

A Sky Channel, a Super Channel, a TV5 és a SAT1 műsorát részletesen közli a Telehold.

Szabad Európa Rádió pénteki műsor

6.00: Kezdődik a nap: hírek, hír-magyarzatok, műsorismertetés, napi kalendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: Forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtószerle. 9.00: Hírek. 9.10: A hallgató a szó. 9.40: Történelmünk útja. 10.00: Hírek. 10.10: Szerkesztők fóruma. 10.40: Figyelő. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószerle. 12.00: Déli harangszó. 12.10: Rádiógyetem. 12.30: Hölgyválasz. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.30: Tallózás magyar folyóiratokban. 13.40: Kelet-európai szemle. 13.50: Keresni és találni. 14.00: Hírek. 14.10: Szerkesztők fóruma. 14.40: Figyelő. 15.00: Hírek, műsorismertetés. 16.00: Hírek. 16.10: A hallgató a szó. 16.40: A politikai gondolkodás története. 16.50: Nyugati levél. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtószerle. 18.00: Hírek. 18.40: Kelet-európai szemle. 18.50: Keresni és találni. 19.00: Hírek. 19.10: Világ-gazdasági magazin. 19.40: Tiszta forrás. 20.00: Hírek. 20.40: Magyar politikai magazin. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Forgószínpad. 21.30: Tiszta forrás. 21.45: Nemzetközi sajtószerle. 22.00: A Mai nap késő esti kiadása. 22.30: A hallgató a szó. 23.00: Hírek. 23.10: Világ-gazdasági magazin. 23.40: Tiszta forrás. 24.00: Hírek. 0.10: Nemzetközi sajtószerle. 0.25: Magyar politikai magazin. 0.45: Műsorzárás.

LAPUNK ELŐFIZETŐINEK
APRÓHIRDETÉSEIT
DÍJTALANUL KÖZÖLJÜK

INNOMARK
Marketing-Tanácsadó Fejlesztő
Vállalat

integrált
Marketing Szervező GM.

REKLÁM IRODÁJA

1073 Budapest, Osváth u. 11.
Tel.: 220-902

Reklám Irodája

1073 Budapest, Osváth u. 11.
Tel.: 1-220-902

Marketing kommunikációs szolgáltatásaink:

Akcidenc kladványok tervezése — generál kivitelezése
— prospektus, gépkönyv, szórólap, tájékoztató nyomtatvány stb. tervezése, nyomdai reprodukcióra alkalmas másolóeredetű kivitelezése, nyomdai kivitelezése

Naptárak

— fali-, plakát-, asztali-, agenda-, zsebnaptár

Grafikal tervezés

— vállalati image kialakítása, formálása; embléma — védjegy — levélpapír — boríték és bármely reklám-célú kiadvány tervezése

Tipográfiai tervezés reklámfotó formatervezés

— csomagolástechnikai kivitelezés
— csomagolóanyagok és termékek

Szítanyomó tevékenység

— meghívók — névjegyek — üdvözlők — öntapadós matricák (papír — textil — selyem — alufólia — víztiszta fólia — polivinil alapanyagokból; bármilyen méretben)

Sales promotion

— kerámia — üveg — bőr — műbőr, stb. reklám ajándéktárgyak

APRÓHIRDETÉS

AUTO—COOP Szekszárdon. SZEMÉLYGÉPKOCSIK adás-vétele, javítása, diagnosztika. Vásárlás esetén OTP-részlet lehetséges. (A Skála raktárház mellett a bátaszéki úton.) Telefon: 74/16-354.

Kertészetemben háztartásbeli vagy ideiglenesen munkanélküli asszonyoknak, lányoknak alkalmi munkát tudnék adni. Bonyhádiak jelentkezését várom személyesen, vagy levélben. Cím: Pintér Gyula kertész, Bonyhád, Gagarin u. 31. Vállalkozó kedvűeknek társulás lehetséges.

Tölgyfűrészáru légszár, 5 cm-es padló nagyobb tétel eladó. Nagy Lajos Pécs, Farkas u. 1/1. Tel.: 72/27-780 (este).

Eladó a Sió-csárdától 5 percre közművesített területen 300 négyzetgölgöl jól termő kordonos szőlő. Érdeklődni: 19 óra után a 74/11-781-es telefonszámon.

Fiatal nő munkát vállalna Szekszárdon, ruházati, ajándék, vagy virág magánkereskedőnél. Telefon: 74/15-983.

40 q Oportó szőlő napi áron eladó. Málinger József Szekszárd, Béri B. u. 23. fsz/1.

Biogilisztá olcsón eladó. Technológiai leírással, szaktanácsadással. Tel.: 97/41-138.

GL-es Dacia eladó. Irányár: 125 000,— Ft. „Garázsban tartott” jellegre a kiadóba.

Zweigelt és kékfrankos szőlő eladó. Bátaszék, Lajvér u. 18/b. Telefon: Bátaszék 426.

Használt katonai surranó 290,— Ft, kertész munkanadrág 490,— Ft (derékboiséget kérek közölni) plusz postaköltség, utánvéttel megrendelhető. Veszprém, 8200 Pf. 279.

Opel Rekord 2300-as diesel új vizsgával, kifogástalan állapotban eladó. Hegyaljai Sándor Budapest, Bunyov István u. 4. Opel Szerviz XIII. ker. Telefon: 1-209-632.

Szabad kapacitással rendelkező varroda jelentkezését várja ingek készítésére bémunkában budapesti kisiparos. Folyamatos munka biztosított. Válaszokat „Fercsi 269654” jellegre a szekszárdi hirdetőbe kérek.

Keszthelyen zöldövezeti 54 m²-es első emeleti lakás alatta garázzsal eladó. Érdeklődni: Keszthely 12-905 telefonon 17 óra után.

Eladó Pécsen, Ifjúság u. 7/a alatti, tehermentes, 35 m²-es szövetkezeti lakás. Érdeklődni: a ház mesternél.

Opel Ascona 1,6 diesel 1987-es ötajtós, platinametál, gyári tetőablakkal, vonóhoroggal kifogástalan állapotban eladó. Telefon: 1-295-734.

Jövedelemkiegészítő tevékenységként ajánlunk rendkívül előnyös kölcsönkedvezményrel: nemescsincsilát, nutriát, nyestkutyát, valamint 1988—1989. évben beszerzett import tenyész törzsalományból ezüstróka, kékróka, skót és norvég görény, amerikai tip. nyérc kihelyezését. Az állatok tenyésztéséhez szükséges tartástechnológiát, ketteceket, szaktanácsadást biztosítunk. A szaporulat és prém eladásában közreműködünk. Érdeklődni: Uniflex Kft. Baja, Bokodi úti prémestelep Szlavikovics.

Szibériai HUSY szánhúzó kölyökkutyák eladók. Cím: Hajas Gábor 8360 Keszthely, Műtnich Ferenc u. 25.

Opel Kadett 1,3 S fehér, három és fél éves első kézből, extrákkal eladó. Keszthely, Bessenyi utca 14.

Barkaszból átalakított büfékocsi, csapolt sör árusító hűtőrendszerrel eladó. Keszthely, Martinovics utca 24. AMOR presszó. Telefon: 11-999.

Tizenhét éves kereskedelmi és vendéglátóipari gyakorlattal rendelkező érettségizett férfi üzletkötői állást vállal. Ajánlatokat „Saját gépkocsi jellegre a Dátum szerkesztőségébe kér.

M&M SZOFTVERHÁZ KFT

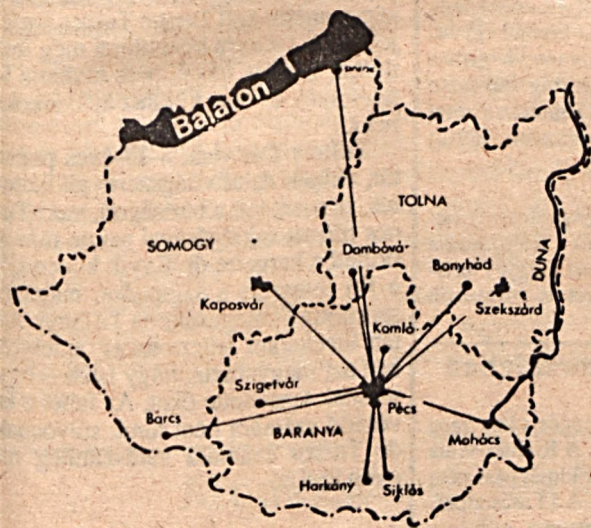
Az M&M Szoftverház Kft
a közeljövőben megnyitja
Szekszárdon számítástechnikai és
híradástechnikai szaküzletét:

- Számítástechnikai gépek; kisgéptől — nagygépig
- Számítástechnikai segédanyagok, leporollók
- Szakkönyvek
- Telex, telefax, fénymásoló, telefonközpont
- Híradástechnikai cikkek
- Elektromos háztartási cikkek
- Szoftverkészítés — megrendelőink igénye szerint
- Szervizszolgáltatás
- Tanfolyamok szervezése, oktatási igény szerinti témában
- Bizományosi tevékenység
- Ingyenes szaktanácsadás

Várjuk kedves ügyfeleinket!

Cím: 7100 Szekszárd,
Beloianisz u. 1-3. V. emelet (Párház)
Telefon: 74/12-122

NOVOPRESS

A NOVOTRADE RT. — BARANYAKER LAPJA

Dolgozókat keres? Elfekvő árukészlete van?

Szolgáltatásait akarja reklámozni? Termékeit eladni?

FORDULJON HOZZÁNK BIZALOMMAL!

Baranya, Somogy és Tolna megyében

MEGOLDJUK HIRDETÉSI, REKLÁMOZÁSI GONDJAIT.

Lapunk mérete A14-es. Bővebb felvilágosítással szívesen állunk rendelkezésükre szerkesztőségünkben.

Pécs, Sallai u. 1. 7621.

Telefon: (72) 14-212, 32-325

Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7.

Telefon: (74) 16-277

Telefax: (74) 15-275

HIRDESSZEN

POSTAI

FELADÁSSAL!

Kedves Olvasó! Ha kitölti ezt a szelvényt, borítékba teszi és feladja címünkre:

DÁTUM RT. 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7.

hat napon belül olvashatja hirdetését (fizetés utólag, kiküldött csekkünkön).

Megrendelő neve: .....

Címe: .....

Megjelenés napja: .....

Hirdetés szövege: .....

.....

.....

.....

DÁTUM

A német ügy nem magyar felelősség!

A minisztertanács ülése

Őrizem a szemetet

„Már vénülő kezemmel fogom meg a kezedet, már vénülő szememmel őrizem a szemedet” — írta vallomásos versében Ady Endre. Könnyen tehetne csucsai magányában: ő nem őrzött Ceausescu országában román határt. Gondolom, akik ezt teszik, talán nem is minősíthetők másként, mint a címül választott mondattal. Régi közmondások juthatnak eszünkbe: ki kutyával fekszik, bolhával kél; ki korpa közé keveredik, megeszik a disznók. Illyés Egy mondat a zsarnokságról című verséből — szerencsés, aki csak onnan — többet is megtudhat az emberi halandó.

Haladó? Ó, dehogyan! Inkább puskatussal verend, csizmával, bakancssal taposandó, minden lehetőséggel büntetendő. „Atyjafiáért számot ad a testvér” — mondja Babits a Jónás könyvében, s mondták tegnap is a román határőrök, akik nehezen viselik el — már csak központi sugallatra is — a lengyelhoni változásokat. Mert, ha nem is lehet róla a gyanúlan turista, vagy a kevésbé gyanúlan üzletelő, de miért nem tett ellene?! Miért nem igyekszik a nagy bölcs vezér(ürü) kedvére tenni, ha már hatalmát nem tudja gyarapítani a nagy dák álom-államban?!

A szemetőrök másutt is köztudottan szigorú emberek. Mert mi lenne, ha mindenki összeviessza turkálna, nem érezné, hogy rajta az őriző szem. Kukázni csendes hajnalokon, rúgni éhes álomban, azt lehet, de a XX. századi Európa kellős közepén csak így-úgy átjárkálni hivatalos útlevelemmel a határon, azt már nem. S ki tudja, mi mindent beszéltek ezek a lengyel turisták a vonaton?! S ha nem is beszéltek, akkor is gondoltak! Bizony, nincs ez így rendjén, mert ha mást nem, hát ruhájukban hazaviszik a szemét szagát, szemük fényében a kolosszus Conducatorképek emlékét. Akkor pedig jó lesz még inkább őrizni a szemetet...

Töttös Gábor

A Magyar Külügyminisztérium jegyzékben válaszolt az NDK külügyminisztériumának 1989. szeptember 12-ei jegyzékére.

Ebben leszögeztek: „A Magyar Népköztársaság Kormányának döntése azt követően született meg, hogy meggyőződött a tárgyalások és erőfeszítések eredménytelenségéről. Nyilvánvalóvá vált: az NDK vezetése nincs abban a helyzetben, hogy ilyen nagyszámú NDK állampolgár ügyének megoldására alkalmas javaslatot tegyen.

A döntés egy olyan helyzet következménye, amely a Magyar Népköztársaság szándékától és cselekvési lehetőségeitől függetlenül alakult ki. Ezért minden alapot nélkülöz az az állítás, hogy a lépésért a magyar felet terheli a felelősség”.

A Minisztertanács csütörtöki ülésén áttekintette a lakosságot érintő, szeptember 18-án életbe lépő devizális intézkedések részleteit.

A kormány előterjesztést hallgatott meg a politikai átmenet törvénykezési feladatairól.

A Minisztertanács áttekintette az általános forgalmiadó és a magánszemélyek jövedelemadójáról szóló törvények tervezett módosítását, továbbá a vállalkozási adórendszer korszerűsítését.

Vatikáni vélemény

Az Osservatore Romano jegyzetben méltatja az 1964. szeptember 15-én aláírt magyar-vatikáni megállapodást, amelyet Budapesten Agostino Casaroli érsek írt alá, amely az első kétoldalú egyezmény volt az egyházi állam és a Varsói Szerződés egyik tagországa között. A Vatikán lapja élismerően szól arról, hogy a magyar kormányzat tiszteletben tartja az alapvető emberi jogokat, a személyi menekülők ezreinek. S méltatja természetesen a szabad vallásgyakorlás érvényesülését is.

Európa büszke ránk

Európa büszke a magyar népre, amelynek itt is a helye a népek szabad közösségében. Ezt hangsúlyozta csütörtök délután Habsburg Ottó az Európai Parlamentben.

A menekültkérdés kapcsán ő terjesztette elő a határozati javaslatot. Ennek szövegét a bajor Keresztényszociális Unió (CSU) Európa-képviselője, a parlament Magyarországi csoportjának elnöke müncheni sajtóirodájából eljuttatta az MTI bonni irodájának.

Az Európai Parlament és az Európai Közösség (EK) bizottsága a határozattal egyértelművé tette, hogy a nyugat-európai közösség segíteni fog Magyarországnak. Ebben felajánlotta ugyanis, hogy kész a szoros együttműködésre és a segítségére a magyar-román határon kialakult menekültprobléma megoldása végett is. Habsburg Ottó hangsúlyozta: Magyarország nemcsak a saját állampolgárai, hanem sokezer német számára is helyreállította az egyik leglényegesebb emberi jogot, a szabad mozgás és költözködés jogát.

A CSU-képviselő felidézte: sokan elfelejtik, hogy Magyarországon nemcsak az NDK-ból való németek tartózkodnak, hanem ezrével olyanok is, akik Romániából menekültek Nicolae

Lengyel tiltakozás

Boguslaw Miernik, a lengyel külügyminisztérium főigazgatója csütörtökön a külügyminisztériumba kérte Románia varsói nagykövetségének ideiglenes ügyvivőjét és kormánya tiltakozását jelentette be amiatt, hogy szeptember 12-ről 13-ra virradóra a magyar-román határon román határőrök súlyosan bántalmazták lengyel turisták egy csoportját.

A PAP lengyel hírlgynökség közleménye szerint a külügyminisztérium képviselője tudatta a román féllel, hogy megengedhetetlennek tartja az ilyen fellépést a lengyel állampolgárokkal szemben, és elvárja a tettesek szigorú felelősségre vonását és azt, hogy a román fél a jövőben a megfelelő módon bánjon Románia egész

Ceausescu román párt- és állami vezető rendszere, vagyis a képviselő által Európa legbűnösebbnek nevezett diktatúrája elől. Ezek az emberek nagy szegénységben élnek, jóllehet a magyarok megosztják velük azt a keveset is, amijük van. Hálánkat ezért nemcsak szavakban, hanem tettekben is le kell rónunk: az EK gyorsan és bürokráciamentesen segítsen az országnak

területén a lengyel állampolgárokkal. Kijelentette, hogy a lengyel fél fenntartja a jogot a jogos kártérítés érvényesítésére a keletkezett anyagi és erkölcsi kárért.

Hangsúlyozta, hogy az ilyen esetek nem szolgálják a baráti lengyel-román együttműködést. Tájékoztatta a román ideiglenes ügyvivőt, hogy Lengyelország bukaresti nagykövetsége utasítást kapott az eset részletes kivizsgálására, minden körülmény feltárására.

A közlemény szerint Lengyelország budapesti nagykövetségének konzulátusa gondoskodik a bántalmazott lengyel turistákról és orvosi segítséget is biztosított számukra.

Földrengés Olaszországban

Szerdán éjszaka földrengés rázta meg Olaszország északi részét. A Richter-skála szerint 4,5 fok erősségű földmozgást nem sokkal éjfél előtt észlelték. A 15 másodpercig tartó rengések epicentruma a Trento közelében fekvő Rovereto település környékén, az Ausztriával határos hegyvidéki területen volt. Az első jelentések szerint a földrengés csak kisebb anyagi károkat okozott. Néhány ház megrepedt, és zavarok keletkeztek az áramszolgáltatásban. A környék lakosságán vakrémület lett úrrá, sokan a szabadban töltötték az éjszakát.

A Lottó nyerőszámai:
45, 48, 57, 78, 90

Jajongó rajongó

Egy megszállott rajongó ügyében hozott ítéletet egy Los Angeles-i bíróság szerdán: Jeff Deane Turner legfeljebb 200 méterre közeledhet meg imádotja, Tiffany házához, nem hívhatja fel telefonon, és nem küldhet ajándékokat neki.

Tiffany Darwish, a 17 éves popszótar, akinek dalai világszerte jól ismeretek, panaszt tett a bíróságon, mert Turner túlzott rajongásával szinte már az örületbe kergette őt. Egyik koncertjén a fiú felugrott a színpadra, magához szorította és megcsókolta Tiffanyt. Aztán levelekkel árasztotta el, amelyekben azt magyarázta, hogy Isten is egymásnak teremtette őket. Az ítélet a kivülálló számára nem tűnik súlyosnak, de Turner számára valószínűleg nagyon lesújtó.

Holnap
számunkban
olvashatják
Pozsgay Imrének
milyen kerek a